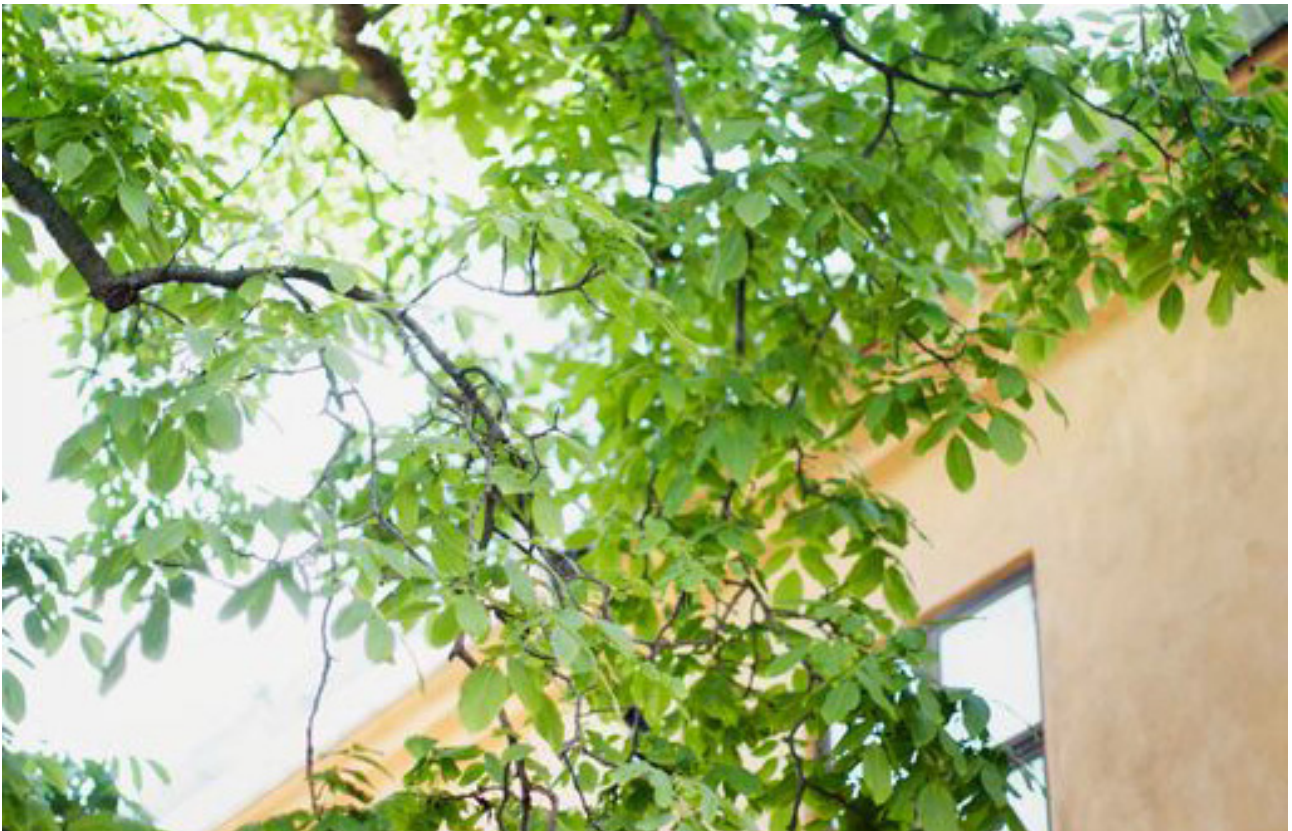

Kommission för ett socialt hållbart Stockholm

- Inkomna synpunkter från stadens nämnder på föreslagna åtgärder i delrapporterna Stad i samverkan – Stockholms stad och civilsamhället, Från delad till enad stad – översiktsplanering för social hållbarhet, En skola där alla ska lyckas, Allas rätt till kunskap – kortutbildade och vuxenutbildning

Innehåll

Kommission för ett socialt hållbart Stockholm.....	1
FACKFÖRVALTNINGAR	3
Arbetsmarknadsförvaltningen	3
Exploateringskontoret.....	13
Fastighetskontoret.....	17
Idrottförvaltningen	17
Kulturförvaltningen	18
Kyrkogårdsförvaltningen	19
Miljöförvaltningen.....	19
Revisionskontoret.....	19
Serviceförvaltningen.....	19
Socialförvaltningen	20
Stadsarkivet	20
Stadsbyggnadskontoret.....	20
Trafikkontoret.....	22
Utbildningsförvaltningen	23
Valnämnden	26
Äldreförvaltningen	26
Överförmyndarförvaltningen	26
STADSELSFÖRVALTNINGAR.....	26
Bromma.....	26
Enskede-Årsta-Vantör.....	27
Farsta	29
Hägersten-Liljeholmen.....	30
Hässelby-Vällingby	31
Kungsholmen	33
Norrmalm	33
Rinkeby-Kista	34
Skarpnäck.....	34
Skärholmen.....	35
Spånga-Tensta.....	41
Södermalm	41
Älvsjö.....	42
Östermalm	43

Fackförvaltningar

Arbetsmarknadsförvaltningen

Stadens sociala hållbarhetskommision har under våren 2016 lämnat fyra delrapporter som innehåller förslag och rekommendationer inför fortsatt arbete i staden. Två av rapporterna innehåller förslag och rekommendationer som berör arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde. Det gäller rapporterna:

”Arbete och Försörjning. Allas rätt till kunskap. Kortutbildade i vuxenutbildningen.” ”Uppväxt och Utbildning. En skola där alla ska lyckas”

Berörda nämnder har i uppdrag att i samband med arbetet med ”Underlag för budget 2017 med inriktning 2018-2019” kommentera de rekommendationer och förslag som berör den egna nämndens ansvarsområde. I denna bilaga redovisas arbetsmarknadsnämndens kommentarer.

Rapport: Arbete och Försörjning – Allas rätt till kunskap. Kortutbildade inom vuxenutbildningen

Rekommendationer och åtgärder

1. Få fler kortutbildade att välja studier

1.1 Åtgärd: Etablera ett nära och långsiktigt samarbete med akademien.

Eftersom forskningen om kortutbildade inom vuxenutbildningen är begränsad bör ett nära och långsiktigt samarbete med akademien etableras för att ta fram kunskap och arbetssätt som bidrar till att utveckla arbetet med målgruppen. Ett samarbete med akademien kan stimulera lärarna och medföra möjligheter till fortbildning öppna möjligheten att prova nya arbetssätt och att forska som en del i arbetet.

Pågående arbete: Arbetsmarknadsnämnden har flera etablerade forskningskontakter inom sina verksamheter att bygga vidare på.

Kommentar: Nämnden delar kommissionens bedömning och har för avsikt att under planperioden etablera ett närmare samarbete med en eller flera högskolor som stöd i verksamhetsutveckling och kompetensutveckling för personal.

1.2 Åtgärd: Förstärk och samordna den uppsökande verksamheten för att nå flera som står utanför systemet idag.

För att nå kortutbildade som varken arbetar eller studerar behöver den uppsökande verksamheten utvecklas och struktureras. All uppsökande verksamhet, oavsett målgrupp, bör samordnas.

Pågående arbete: Sedan juli 2011 har arbetsmarknadsnämnden ansvar för det kommunala aktivitetsansvaret för åldersgruppen 16- 19 år samverkan med utbildningsnämnden. Uppdraget är att få kontakt med ungdomar som varken arbetar eller studerar för att erbjuda stöd. Sedan 2015 pågår även ett uppsökande arbete riktat till målgruppen 20-29 år. Inom Jobbtorg Stockholm pågår

ett uppsökande arbete riktat allmänt till potentiella studerande inom vuxenutbildningen men även riktat till kvinnor med utländsk bakgrund som har en svag ställning på arbetsmarknaden.

Kommentar: Nämnden delar kommissionens bedömning att området är angeläget att utveckla och det återfinns som prioriterade uppdrag i nämndens verksamhetsplan 2016. Nämnden bedriver omfattande uppsökande insatser för unga 16-19 och 20-29 inom ESF-projekt och inom permanent verksamhet. Uppsökande verksamhet för vuxna är ett utpekat utvecklingsområde och fokus under 2016 är att samordna den uppsökande vägledningen, genomföra kompetensutveckling och erfarenhetsutbyte för personalen och koppla till forskning för att stimulera metodutveckling.

1.3 Åtgärd: Etablera ett gemensamt och målgruppsanpassat antagningssystem för kortutbildade.

Kortutbildade, i synnerhet de med begränsade kunskaper i svenska, behöver mer tid, vägledning och stöd vid antagningen. I ansöknings- och mottagningsprocessen behöver lokaler, öppettider och information på plats utformas på ett sätt och på olika språk för att tillgängliggöra studiemöjligheter. Detsamma gäller information på internet. Resurserna för mottagningen bör ses över och utformas för att möta de kortutbildades behov på ett bättre sätt än idag. Detta inkluderar en stödjande och individanpassad studie- och yrkesvägledning i antagningsskedet. Erfarenheter från bland annat SFI-centrum bör tas tillvara och arbetssätt som fungerar väl bör förstärkas. Det ska vara möjligt för den sökande att få information om, samt kunna söka alla kurser som vuxenutbildningen erbjuder, på en och samma plats. Idag har sfi och komvux två olika mottagningar.

Pågående arbete: Arbetsmarknadsnämnden har påbörjat en lokalöversyn.

Kommentar: Nämnden delar kommissionens bedömning att det finns behov av bättre anpassad antagning till studier för kortutbildade. Det väcker samtidigt många frågor utifrån målgruppens storlek och behov, skillnad i arbetssätt mellan verksamheter, ekonomiska konsekvenser och tillgång till ändamålsenliga lokaler. Kortutbildade enligt kommissionens definition utgör cirka hälften av alla deltagare på sfi, vilket innebär att detta är ett förslag som skulle kunna få betydande ekonomiska konsekvenser.

För närvarande pågår en översyn av möjligheter till mer gemensamma arbetssätt och resurser för SFI-centrum och Komvuxcentrum inför flytt till nya lokaler. Ett nästa steg skulle kunna vara att närmare undersöka vad som är möjligt att genomföra utifrån målgruppens förutsättningar och behov, ambitionen i ny lagstiftning samt ekonomiska konsekvenser.

1.4 Åtgärd: Stärk studie- och yrkesvägledningen. För att kunna möta dagens stora flyktinginvandring behöver studieoch yrkesvägledningen inför studier inom sfi förstärkas. I dag är två studie- och yrkesvägledare anställda på sfi-centrum. Kartläggning av utbildningsbakgrund och tidigare yrkeserfarenheter är en del i studie- och yrkesvägledningen. När vägledaren lotsar vidare för en eventuell validering eller ger information om validering av utländska betyg förkortas tiden för inträde på arbetsmarknaden. Rekryterings- och vägledningsprocessen behöver utvecklas med fokus på kontinuitet, trygghet och motivation.

Pågående arbete: Syv-samordnare är tillsatt med uppdrag att samordna studie- och yrkesvägledarna och att leda arbetet med att utveckla studie- och yrkesvägledningen inom arbetsmarknadsnämndens verksamheter. Arbetsmarknadsnämnden har i verksamhetsplan 2016 beslutat om att det ska tas fram ett förslag på hur fler stockholmare kan få tillgång till information och vägledning som gynnar ett livslångt lärande. Ny lagstiftning ställer även högre krav på studie- och yrkesvägledning inom sfi och grundläggande vuxenutbildning. Nämnden har avsatt medel under 2016 för att stärka och utveckla studie- och yrkesvägledningen inom sfi.

Kommentar: Nämnden delar kommissionens bedömning. Under 2016 har nämnden fått välkommet tillskott för att anställa fler studie- och yrkesvägledare. Vi ser behov av ytterligare förstärkning på sfi mot bakgrund av ökande målgrupp och lagstiftarens mål om en sammanhållen utbildning genom hela komvux. Lösningen kan dock inte vara att alla nyinskrivna ska ha vägledning vid SFI-centrum. Vägledning behöver ses som en process som finns med under elevens hela studietid. Ett arbete utifrån lagstiftarens skärpta krav har påbörjats för att skapa en sammanhållen kedja av vägledning som sträcker sig från antagning till utbildningens slut. Här förutsätts tydligare riktlinjer och tätare samarbete med utbildningsanordnarna.

1.5 Åtgärd: Genomför ett pilotprojekt med ett sammanhållet program för kortutbildade där studier och arbetsmarknadsinsatser kombineras.

För gruppen kortutbildade visar både forskningen och stadens erfarenheter av olika utvecklingsprojekt att sammanhållna insatser med tydliga mål, start- och slutdatum är viktiga för att målgruppen ska lyckas med sina studier. Ett program för kortutbildade kräver nya undervisningsformer och ska syfta till att inkludera studier och arbetsmarknadsinsatser, som till exempel praktik och anställning. Målet med programmet är att det ska leda till arbete eller vidare studier. I programmet ska den didaktiska utformningen vara anpassad för kortutbildade och utbildningen ska särskilt inkludera läs- och skrivförståelse, matematik samt datoranvändning. De studerande ska kontinuerligt under utbildningstiden ha tillgång till studie- och yrkesvägledning, modersmålstöd, modersmålsundervisning, och hälsoaktiviteter. Stödet ska vara tillgängligt och flexibelt. I ett nära samarbete med arbetsgivare ska den studerande matchas mot arbetsgivare för praktik eller anställning. Syfte och mål med programmet måste vara tydligt för den studerande för att motivera till att fullfölja programmet. Till respektive studerande bör det kopplas en funktion liknande studiehandledare och språkstödare, för att säkerställa kontinuiteten. Idag erbjuds deltagarna inom vuxenutbildningen dessa stöd inom en rad olika insatser. Insatserna behöver samlas för att på så sätt sätta individen i centrum.

Kommentar: Nämnden anser att förslaget är intressant och skulle skapa mervärden för kortutbildade, framför allt för dem med mycket kort tidigare utbildning. Ett antal förutsättningar behöver ses över för att etablera ett nytt (eller flera nya) sammanhållna program för kortutbildade. Det förutsätter metodutveckling mot en didaktisk design som mer liknar folkhögskolans. Det förutsätter extra insatser såsom modersmålsbaserad pedagogik, studiehandledning och arbetsmarknadsinsatser. Det förutsätter också flexibla lösningar för studiefinansiering då studiemedel inte alltid är ett alternativ för elever inom denna målgrupp. Det krävs möjligen också att undervisningen för de mest kortutbildade helt bedrivs i egen regi för att skapa ett underlag för sammanhållna program.

Nämnden har flera insatser på gång i linje med förslaget: Yfi (Yrkesutbildning med integrerad språkundervisning), YrkesPlus och samarbete med äldreomsorgen är exempel på sammanhållna utbildningar för kortutbildade mot yrke. Nyligen initierades projektet Ledande inom sfi för elever med kort eller ingen tidigare utbildning som siktar mot en mer sammanhållen utbildning. Utifrån erfarenheterna från Yfi skulle fler sammanhållna utbildningar kunna planeras utifrån aktuella bristyrken. Arbetssättet är dock resurskrävande då det bygger på nära samverkan med skolor och branscher.

2. Möjliggör för fler kortutbildade att fullfölja studier

2.1 Åtgärd: Ta fram ett program för kompetensutveckling av lärarna inom vuxenutbildningen.

Kompetensutveckling av lärare inom vuxenutbildningen ska bidra till att lärarna utvecklar sin förmåga att möta dagens elevgrupp. Behov av kompetensutveckling kan finnas inom områdena vuxenpedagogik, specialpedagogik, svenska som andraspråk, IKT och interkulturalitet. Attraktiva karriärvägar inom vuxenutbildningen behöver skapas, t.ex. genom möjlighet till forskarutbildning med tillhörande lektorsanställning. I samverkan med etablerade forskningsmiljöer skulle lärare på arbetstid kunna bedriva forskning inom sitt verksamhetsområde för att i förlängningen kunna bidra till att utveckla verksamheten.

Pågående arbete: Arbetsmarknadsnämnden har inlett ett arbete med att definiera läraruppdraget inom vuxenutbildningen. Arbetet innebär en översyn av lärarnas förutsättningar och kompetens för att klara uppdraget. I arbetet ska även behov av stöd och kompetensutveckling identifieras.

Kommentar: Kommissionens förslag återfinns i ett pågående utvecklingsområde i nämndens verksamhetsplan för 2016: Projekt Läraruppdraget inom Vuxenutbildning Stockholm. Projektet kommer under året lämna förslag till insatser för kompetensutveckling för lärare. Utöver dem som nämns i förslaget behövs fortbildning för alfabetiseringslärare. Det är angeläget att medel avsätts från stadens kompetensfond för detta ändamål.

2.2 Åtgärd: Stärk möjligheterna för stöd på modersmål i undervisning samt under praktik.

För en del av målgruppen är språket ett hinder för lärande och för att tillgodogöra sig information. Inom några av arbetsmarknadsnämndens verksamheter finns idag stöd på modersmål. Detta arbetssätt behöver spridas och anpassas till fler verksamheter. De olika insatserna behöver samlas och en stödfunktion skapas för att möta elevernas olika behov, oavsett om det är under undervisningstiden, i anslutning till praktik eller i början av en anställning.

Pågående arbete: Arbetsmarknadsnämnden har genom Enheten för språkstödjande insatser under flera år arbetat med coaching på modersmål. Verksamheten har även en matchningsverksamhet som utvecklats med utgångspunkt från målgruppen nyanlända och kortutbildade. Dessa erfarenheter och resurser bör tillvaratas i arbetet med att ytterligare utveckla stöd på modersmål.

Kommentar: Nämnden delar kommissionens bedömning om vikten av stöd på modersmål. Beprövad erfarenhet visar att modersmålsstöd gynnar deltagare inom både utbildnings- och arbetsmarknadsinsatser, till exempel sommarjobben. I nya avtal för sfi stärks krav på

modersmålsstöd på studieväg 1. Behoven av modersmålsstöd ökar med anledning av målgruppens storlek och förväntningarna om snabbare inträde på arbetsmarknaden för nyanlända. Nämnden ser behov av att ta fram en strategi för modersmålsstödet, som ska syfta till att effektivisera nämndens resurser och säkerställa tillgång till stöd för dem med störst behov.

2.3 Åtgärd: Utveckla användningen av informations- och kommunikationsteknologi (IKT) inom vuxenutbildningen. Den digitala utvecklingen i samhället har gått fort och för att kunna ta aktiv del i samhället krävs goda kunskaper i datoranvändning och tillgång till IKT. För att stärka kortutbildades kunskaper i datoranvändning och IKT föreslås att kortutbildade inom vuxenutbildningen ska få undervisning i datoranvändning. Dessutom bör digitala verktyg i högre grad användas i undervisningen, dels för att förbättra de studerandes kunskaper i datoranvändning och IKT, dels i syfte att utveckla undervisningsmetoderna. För att användning av dator och digitala verktyg ska bli en naturlig del i undervisningen och lärandet behöver lärare inom vuxenutbildningen fortbildas i IKT. Ett samarbete med utbildningsnämnden, som har kommit längre inom detta område skulle gynna utvecklingsarbetet.

Kommentar: Nämnden delar kommissionens bedömning: Det finns stora behov av att höja den digitala kompetensen hos personalen och att utveckla undervisningen med digitala metoder och material. Även eleverna behöver i många fall få höjd digital kunskap. Detta förutsätter kompetenshöjande insatser för personalen samt investeringar i digitala verktyg såsom bärbara datorer och smartphones för lärare och smartboards i klassrummen

2.4 Åtgärd: Etablera hälsofrämjande insatser på skolorna för att förebygga ohälsa bland kortutbildade.

Hälsa är en grundläggande förutsättning för att en individ ska klara sina studier och därigenom stärka sin ställning på arbetsmarknaden. Ohälsotalen bland kortutbildade vuxna i Stockholm är höga och hälsofrämjande insatser på skolorna är idag begränsade. Hälsofrämjande insatser bör fokusera på förebyggande arbete och utvecklas inom ramen för den långsiktiga utbildningssatsningen för kortutbildade. Insatserna bör innefatta både hälsoaktiviteter och insatser av informativ karaktär för att höja kunskapen om levnadsvanornas påverkan på hälsan. Här finns goda exempel från till exempel landstingets arbete med hälsokommunikatörer.

Pågående arbete: Arbetsmarknadsnämnden har implementerat det europeiska socialfondsprojektet FAMU där hälsa har ingått som en del av insatserna.

Kommentar: Nämnden delar kommissionens bedömning om behovet av att förebygga ohälsa bland kortutbildade. Nämnden ställer sig dock tveksam till förslaget mot bakgrund av vuxenutbildningens uppdrag som inte omfattar hälsoinsatser. Det finns beprövad erfarenhet som visar att hälsoarbete har god effekt på studier och det ingår till viss del i utbildningen på studieväg 1, i samhällsorientering och i enskilda projekt. Nämnden menar dock att det finns svårigheter att arbeta mer systematiskt med hälsoinsatser med hänsyn till ansvarsuppdelning mellan kommun och landsting och med hänsyn till organisatoriska förutsättningar.

2.5 Åtgärd: Utred möjligheten att utöka valideringen inom ramen för det kommunala uppdraget.

För att ta tillvara kompetensen, och för att individerna ska få ett tidigare inträde på arbetsmarknaden, bör möjligheten till validering inom alla grundläggande ämnen och kurser inom de utbildningar som kommunen erbjuder utredas. Utredningen bör

Pågående arbete: Idag gör validering inom vissa grundläggande ämnen och av vissa yrkesutbildningar. beakta den problematik forskningen lyfter kring användningen av svenska språket som norm i bedömningen, eftersom bedömningsaktiviteterna fokuserar på sådant som invandrare inte har möjlighet att genomföra på grund av språkliga hinder, snarare än på vad de faktiskt kan.

Kommentar: Nämnden delar kommissionens bedömning. Det finns behov av att ta fram en strategi för validering och att utöka möjligheten till validering inom kursutbudet. Detta förutsätter visst utredningsarbete, dialog med branscher och utbildningsanordnare, tydligare riktlinjer om validering inom och eventuellt även en översyn av ekonomiska förutsättningar för validering.

3. Stärk vuxenutbildningens medborgerliga och demokratiska uppdrag

3.1 Åtgärd: Värdera och tydliggör vuxenutbildningens medborgerliga och demokratiska funktion.

Inom vuxenutbildningen har arbetsmarknadsorienteringen under senare år varit påtaglig, delvis på bekostnad av den medborgerliga och demokratiska funktionen av utbildningen. För att stärka elevernas kunskap om samhället, sina medborgliga rättigheter och skyldigheter samt för att ge stöd till personlig utveckling behöver vuxenutbildningens demokratiska och medborgliga uppdrag förtydligas.

Kommentar: Nämnden delar bedömningen att vuxenutbildningens demokratiska uppdrag har fått stå tillbaka till förmån för arbetsmarknadspolitiska mål i kommunala styrdokument. Samtidigt återfinns de i nationella styrdokument och kursplaner vilket styr innehåll och mål för undervisningen. Lärare inom framför allt sfi hanterar dagligen frågor kring samhälle, demokrati, jämställdhet med mera.

Nämnden ser att det demokratiska uppdraget skulle kunna konkretiseras i kommunala styrdokument. I dagsläget är det dock svårt att bedöma hur detta skulle gå till och vilken faktisk effekt förslaget skulle få. Ett lämpligt första steg vore dialog med forskare som har fört fram förslaget.

4. Skapa ekonomiska förutsättningar för fler kortutbildade att vidareutbilda sig

4.1 Åtgärd: Utred möjligheten att införa finansieringsstöd upp till grundskolenivå för vuxna utan motsvarande grundskoleutbildning.

Idag är grundskolan obligatorisk för barn i Sverige. För de vuxna som inte har deltagit i grundskolan, flyttat hit och inte har sina betyg med sig eller saknar skolbakgrund blir försörjningsfrågan avgörande inför valet att delta i vuxenutbildningen. Denna problematik har lyfts tidigare i flera utredningar. För att förbättra de ekonomiska förutsättningarna för kortutbildade att höja sin

kunskapsnivå eller ta del av arbetsmarknadsinriktade kurser bör staden undersöka förutsättningarna för alternativa försörjningsformer för kortutbildade. Försörjningsformen bör utformas så att hänsyn kan tas till den tid som krävs för att slutföra studier motsvarande grundskola eller yrkesutbildning. Många kortutbildade har idag stora svårigheter att klara studier inom vuxenutbildningen på den tid som krävs för att ens vara berättigad till bidragsdelen inom studiemedelssystemet. I ett nästa steg skulle staden kunna se över möjligheterna till studiefinansiering även vuxenutbildning på gymnasial nivå, med tanke på höga kunskapsnivån som stockholmarna har.

Pågående arbete: Idag finns olika anställningsformer där staden bekostar löner, till exempel ungdomsanställningar, visstidsanställningar etc. En del av dem kombineras med studier. Statliga arbetsmarknadsåtgärder kan idag i viss mån kombineras med studier med bibehållet aktivitetsstöd. Trots dessa försök till lösningar är studiefinansieringen för personer med kort utbildning fortfarande ett hinder.

Kommentar: Arbetsmarknadsnämnden delar kommissionens bedömning att detta är en angelägen fråga som skulle få stor betydelse för kortutbildade. Åtgärden föreslås ligga på kommunstyrelsens ansvar men angränsar till ett befintligt utredningsuppdrag i nämndens verksamhetsplan för 2016: Arbetsmarknadsnämnden ska under året utreda hur rättighet till grundskola för personer med kort eller ingen utbildningsbakgrund kan införas. Nämnden vill poängtera att förslaget även bör omfatta kortutbildade med rätt till sfi, då försörjningen utgör ett konkret hinder för kortutbildade inom sfi. Sfi är inte studiemedelsberättigande och en stor andel av eleverna försörjs av anhöriga eller jobbar parallellt. Ett eventuellt framtida finansieringsstöd får ekonomiska konsekvenser för kommunen.

5. Förstärk uppföljning och utvärdering

5.1 Åtgärd: Utveckla systematisk uppföljning av gruppen kortutbildade i Stockholm stad.

Genom att skapa en systematik för uppföljning av gruppen får staden en ökad kunskap om målgruppen, dess storlek, vilka områden de bor i, etableringsgrad samt hälsa. Rimligt är att staden vart tredje år gör en analys utifrån ett statistiskt underlag i syfte att följa förändringar över tid. Analyserna ska användas som underlag för att utveckla riktade insatser för att motverka eventuella oönskade förändringar.

Pågående arbete: I arbetet med denna rapport har det tagits fram ett statistiskt underlag om kortutbildade som kan ligga till grund för utveckling av uppföljningsunderlag. Inom arbetsmarknadsförvaltningen finns stöd för uppföljning och analys som skulle kunna göras inför arbetet med underlag till budget.

Kommentar: Det är av stor vikt att nämnden följer upp och analyserar relevant data som stöd för att fördela resurser och utveckla verksamheten. Det är rimligt att särskilt följa upp kortutbildades situation. I vilken omfattning och med vilket tidsintervall en sådan uppföljning ska ske behöver göras med hänsyn till nämndens samlade kvalitetsarbete och prioriterade utvecklingsbehov.

5.2 Åtgärd: Förstärk uppföljning av målgruppen i stadens verksamheter och motverka avhopp.

Genom en systematisk uppföljning av kunskapsutvecklingen hos individerna samt avhoppen kan kunskaperna om de kortutbildade i stadens verksamheter stärkas. På så sätt kan staden förbättra analyserna samt styra och stötta enheterna/skolorna i deras utvecklingsarbete. Idag är det svårt att få tillgång till uppgifter på en övergripande nivå över andelen kortutbildade som är inskrivna i olika verksamheter. Avhoppen registreras, men det görs ingen sammanställning eller analys som sedan kopplas till utvecklingsarbetet riktat mot målgruppen. Arbetsmarknadsnämnden som huvudman för skolorna bör ta en mer aktiv roll gällande uppföljning av elever som inte gör några framsteg, främst inom sfi, för att ställa högre krav på skolorna att utreda eleverna och stötta dem i sin utveckling.

Kommentar: Nämnden har behov av att utveckla den egna uppföljningen av elever som gör avbrott eller inte gör framsteg i sina studier. Ett prioriterat utvecklingsområde för nämnden 2016 är att uppföljningen av och stödet till studerande med långsam progression inom sfi ska förbättras.

6. Stärk samverkan med Arbetsförmedlingen

6.1 Åtgärd: Inled en dialog med Arbetsförmedlingen om att ingå ett partnerskap för samverkan kring ett program för kortutbildade.

Genom ett närmare samarbete med Arbetsförmedlingen kan kortutbildade genomföra sina insatser och studier i lugn och ro utan att behöva ryckas från den ena insatsen till den andra. För att det ska vara möjligt att skapa och lyckas med ett program för kortutbildade behöver Arbetsförmedlingen vara en samarbetspart. Ett program för kortutbildade skulle även kunna inkludera kortutbildade personer som innefattas av etableringen för att korta deras väg till egen försörjning.

Pågående arbete: En ny lokal överenskommelse mellan staden och Arbetsförmedlingen är på väg att tas fram. Det finns goda förutsättningar att inleda en dialog med Arbetsförmedlingen om ett partnerskap. Kommentar: Nämnden delar bedömningen att stärkt samverkan med Arbetsförmedlingen är ett viktigt utvecklingsområde. Arbetsförmedlingen har fått större uppdrag kring kortutbildade och har mer fokus på reguljär utbildning. Nämnden ser i dagsläget över samverkansstrukturerna med Arbetsförmedlingen kring unga kring nyanlända. Det kan finnas behov av samverkansstrukturer specifikt för kortutbildade.

Rapport: "Uppväxt och Utbildning - En skola där alla ska lyckas"

Rekommendationer och åtgärder som berör arbetsmarknadsnämndens ansvarsområde.

6.3 Stärk studiemotivationen och minska avhopp

6.3.3 Åtgärd: Inrätta en gemensam bank med praktikplatser för både grundskolor och gymnasieskolor, med syfte att motivera till fortsatta studier och motverka avhopp.

Syftet med praktikplatserna är att öka motivationen för att fullfölja studierna samt att vägleda elever i vilka arbeten och utbildningar som är intressanta. Praktiken kan eventuellt kombineras med extra studier för godkänt i vissa grundskoleämnen, beroende på elevens resultat och

studiemotivation. Lön för praktiken behöver också utredas. Arbetet bör bedrivas i samverkan med näringsliv, övrig offentlig sektor, föreningar och bransch-organisationer.

Pågående arbete: Skolslussen vägleder ungdomar mellan 16-19 år som saknar gymnasieplats och vill börja studera igen. Projektet Stockholms ungdomar studerar eller arbetar (SUSA) är inriktat på att motivera, vägleda och ge självstärkande insatser för att ingången till gymnasiet ska bli hållbar. Praktik i arbetslivet för "skoltrötta elever" erbjuds idag endast på enskilda skolor inom ramen för ett individuellt åtgärdsprogram.

Ansvarig: Arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden

Kommentar: Arbetsmarknadsnämnden har ansvaret för det kommunala aktivitetsansvaret för unga som hoppat av gymnasieskolan och arbetar idag med att erbjuda praktikplatser för unga som omfattas av aktivitetsansvaret och som inte är redo att återgå i studier. För en del unga har praktikplatser kunnat erbjudas vissa elever i kombination med studier i större eller mindre omfattning. Nämndens uppfattning är att det är angeläget att fler skolor kan tillhandahålla platser där praktik kan varvas med studier utifrån ett individuellt upplägg. Goda exempel är bland annat Enskede Gårds Gymnasium där många ungdomar som hoppat av gymnasieskolan kunnat ta de första stegen tillbaka till skolan genom bland annat en mix av praktik och studier.

Nämnden bedriver generellt ett omfattande arbete för att tillhandahålla praktikplatser och har därmed upparbetade nätverk med näringsliv, övrig offentlig sektor samt föreningar och branscher som är beredda att erbjuda praktikplatser. Nämnden ställer sig positiv till en fortsatt samverkan med utbildningsnämnden kring hur fler unga kan erbjudas praktik som ett sätt att öka kunskapen om arbetslivet men också hitta former för kombinationen av praktik och studier i syfte att både minska skolavhopp och att locka fler unga tillbaka till studier. Nämnden är dock tveksam till just en "praktikbank" då detta visat sig vara svårt att organisera och hålla aktuellt. Ett nätverk av aktörer som är beredda att upplåta praktikplatser är däremot viktigt att upprätthålla. Formerna för hur ett sådant samarbete med nämnderna skulle kunna utvecklas bör diskuteras innan man slår fast just formen en "praktik-bank". Arbetsmarknadsnämnden är positiv till att fortsätta dessa diskussioner.

6.5 Verka för ett närsamhälle som stödjer goda studieresultat

Närsamhället kan fungera som en stödjande resurs för goda studieresultat. Åtgärderna inriktas därför på att stärka närsamhällets positiva betydelse i socioekonomiskt svaga områden. Samverkan med närsamhället bidrar till en mer attraktiv och engagerad skola som genererar bättre studieresultat.

6.5.1 Åtgärd: Utveckla samverkansformerna med föräldrar och närsamhälle, vid grund- och gymnasieskolor med högt socioekonomiskt index.

Samverkan ska inriktas på att minska stigmatisering för vissa områden, att ge barn och ungdomar ett bredare nätverk samt att nyanlända och deras föräldrar får goda möjligheter till förståelse för det svenska skolsystemet. Arbetet bör ske utifrån lokala behov och förutsättningar i övrigt. Exempelvis kan arbetet ske genom att skolan inrättar en särskild hem-skola-koordinator och/eller genom att skolan bidrar till att utveckla och marknadsföra fritidsaktiviteter. Det kan också ske

genom att skolan ordnar mentorsprogram för eleverna. Samverkan bör ske med stadsdelsnämnderna och arbetsmarknadsnämnden samt med aktörer i närsamhället såsom föreningsliv, näringsliv, etc. Det bör ingå som en aktivitet i stadens integrerade ledningssystem att utveckla formerna för samverkan med föräldrar och närsamhälle, som är fördelad till grundskolor och gymnasieskolor med högt socioekonomiskt index. Central utbildningsförvaltning bör följa upp arbetet och verka för en erfarenhetsspridning mellan skolorna.

Pågående arbete: Olika lokala initiativ kan förekomma, någon kartläggning eller dylikt som beskriver insatserna finns inte att tillgå.

Ansvarig: Grund- och gymnasieskolorna samt utbildningsnämnden i samverkan med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna, samt Stockholm Business Region för samverkan med näringslivet.

Kommentar: Arbetsmarknadsnämnden ser att detta framförallt är ett lokalt utvecklingsarbete mellan skolor och berörda stadsdelsnämnder. Arbetsmarknadsnämnden är dock positiv till att delta i diskussioner om vad arbetsmarknadsnämndens roll i detta arbete skulle kunna vara. Arbetsmarknadsnämnden arbetar idag med Fadderverksamhet för nyanlända och inom ramen för detta skulle nämnden till exempel kunna bidra till att nyanlända föräldrar får en fadder. I arbetet med gruppen "unga utanför" arbetar nämnden idag aktivt för att bland annat knyta kontakter med lokalt föreningsliv.

6.5.2 Åtgärd: I samverkan med stadens centrala studieförbund, etablera studiecirklar i områden med socioekonomiskt ogynnsamma förutsättningar.

Studiecirkelarna ska syfta till att öka föräldrarnas kunskap om det svenska samhället och framförallt utbildningsväsendet från förskola till högskola. Pågående arbete: Olika lokala initiativ kan förekomma – någon kartläggning eller dylikt finns inte att tillgå.

Ansvarig: Kommunstyrelsen genom Kansliet för mänskliga rättigheter och demokratiutveckling i samverkan med arbetsmarknadsnämnden, berörda stadsdelsnämnder och utbildningsnämnden.

Kommentar: Studiecirklar av den typ som beskrivs skulle med fördel kunna vidgas till att även omfatta kunskaper om svenskt arbetsliv för att öka föräldrarnas och därmed hela familjernas kunskaper till exempel inför skolval. Nämndens uppfattning är att kunskapen om bland annat vilka yrkesområden som finns och vilka av dessa där det finns rekryteringsbehov är viktig och behöver spridas.

6.5.3 Åtgärd: Etablera fler lokala Community Center.

Lokala Community Centers ska bildas för att stärka den välfärdsstatliga infrastrukturen i utsatta områden och öka delaktigheten i samhället. Centret ska erbjuda aktiviteter och kurser, samverkansmöjligheter, samhällsinformation, lån eller hyra av lokal, stöd, råd och hjälp vid föreningsbildande, social samvaro, mm. Exempel på aktiviteter centret skulle kunna erbjuda är kurser via studieförbund och andra aktörer, föräldrautbildningar, förmedling av mentorskap för nyanlända, läxläsning, coachning och motiverande samtal till unga vuxna samt hälsofrämjande

insatser. Centret kan också knyta till sig volontärer och erbjuda ungdomsanställningar, praktik och arbetsträning. Utvecklingen av Community Centers bör samordnas med stadsdelsnämndernas uppdrag om att inrätta fler medborgarkontor.

Pågående arbete: Exempel på befintliga liknande insatser är Rågsved Community Center (RCC), Östberga Community Center (ÖCC) och Tensta Community Center (TCC). Ansvarig: Stadsdelsnämnderna i samverkan med arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden och utbildningsnämnden.

Kommentar: Arbetsmarknadsnämnden delar uppfattningen att det är viktigt med en lokal infrastruktur för information och service i utsatta områden. Nämnden vill dock understryka vikten av en helhetssyn på hur en sådan struktur ska se ut och finansieras samt hur ansvarsfördelningen mellan olika lokala aktörer ska kunna bli så tydlig som möjligt. Idag finns lokala community centers i vissa stadsdelar. Medborgarkontor finns på sina håll. Arbetsmarknadsnämnden har lokala jobbtorg och lokala ungdomsjobbtorger med uppdrag att bland annat erbjuda ungdomsanställningar, praktik och arbetsträning. Aktörer som till exempel Fryshuset etablerar sig bland annat på Järvafältet. En tydlig struktur för de olika aktörernas roll och ansvar underlättar såväl för de inblandade aktörerna som för medborgarna. Arbetsmarknadsnämnden anser att det bör tydliggöras ytterligare att det är arbetsmarknadsnämnden som i huvudsak står för arbetsmarknadsdelarna i samverkan med dessa centers. Nämnden ser dem som ingångar till ungdomstorgen och till ungdomsjobbtorgerinsatser. Nämnden är positiv till att finnas på plats i dessa verksamheter och bidra med arbetsmarknadsinsatser som praktik, arbetsträning och ungdomsanställningar m.m.

Exploateringskontoret

Stockholms stad inrättade Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm under 2015 med uppdraget att analysera skillnader i livsvillkor i kommunen och förslå åtgärder för att minska dessa skillnader.

Kommissionen har tagit fram flera rapporter inom olika fördjupningsområden. I rapporterna beskrivs, utöver fördjupade analyser, även rekommendationer och åtgärder som staden kan vidta i syfte att minska skillnaderna i livsvillkor. Åtgärderna redovisas kopplade till ett antal övergripande rekommendationer som anger en inriktning för prioriteringar av insatser för att främja en socialt hållbar utveckling i Stockholm.

I underlag till budget ska de nämnder som ges huvudansvar för åtgärder i kommissionens rapporter redovisa hur de avser arbeta vidare med respektive åtgärd. De nämnder som är delansvariga för åtgärder ska beskriva sina förutsättningar för att bidra till åtgärdens genomförande utifrån nämndens ansvar och åtgärdens genomförbarhet.

Delrapporten Från delad till enad stad

I delrapporten Från delad till enad stad, inom utvecklingsområdet Boende och stadsmiljö, föreslås åtgärder för att stärka det sociala hållbarhetsperspektivet i stadsplaneringen. Bland annat föreslås åtgärder för att öka kunskaper och kompetens inom staden, för att stärka förutsättningarna för det

lokala medskapandet samt förbättra verktygen i stadsplaneringen. En analysmodell föreslås för socialt värdeskapande. I rapporten föreslås även en särskild satsning på utvalda profilprojekt för socialt hållbar stadsutveckling som kan främja kunskaps- och metodutveckling.

Nedan listas kommissionens rekommendationer och förslag till åtgärder inom utvecklingsområdet boende och stadsmiljö.

6.1 Utveckla kompetensen om socialt hållbar stadsplanering

6.1.1 Åtgärd: Styr forskningsnära samverkan mot kunskapsutveckling rörande social hållbarhet.

Beskrivning: Staden behöver prioritera forskningsnära samverkan för kunskapsutveckling om socialt hållbart stadsbyggande. Det kan t.ex. ske genom att erbjuda forskningsmöjligheter för anställda och tid för forskningsamverkan för att utveckla fördjupad kunskap.

Ansvarig: Stadsbyggnadsnämnden i samverkan med kommunstyrelsen, trafiknämnden, miljönämnden och exploateringsnämnden.

Svar: Stockholms stad har beviljats pengar för hållbar stadsutveckling. Pengarna ska användas för att utveckla innovationsplattformen Hållbara Stockholm. Det innebär att projektets parter tillsammans kommer att utveckla och driva kompetensutveckling, nätverk och andra verktyg så att nya idéer och innovationer lättare och snabbare kan bidra till arbetet med att skapa 140 000 bostäder på ett hållbart sätt till 2030, inte minst med hjälp av nya digitala verktyg och plattformar.

I projektet kommer SP Sveriges tekniska forskningsinstitution och Swedish ICT att samarbeta med Stockholms stad och KTH för att möta utmaningarna inom framtidens bostadsförsörjning.

Projektet koordineras av Stockholms stad, exploateringskontoret, och stöds från stadsledningskontoret.

För att kunna hantera stadens komplexitet krävs i många fall olika typer av kompetens och satsningar på gränsöverskridande kunskapsbyggande, liksom samarbete med aktörer som kan omvandla kunskapen till nya produkter, processer och tjänster. Detta gäller när staden växer och när det byggs nya stadsdelar, men även i förvaltningen av det som redan finns, och när det finns behov av upprustning och renovering av äldre områden.

En stor andel av de s.k. miljonprogramsområdena kommer att behöva genomgå omfattande upprustning de närmaste decennierna. Detta medför möjligheter att hitta nya vägar till stärkt ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet i sådana områden. Det ger också möjligheter att testa nya lösningar utveckla produkter, processer och tjänster som kan spridas nationellt och internationellt.

6.1.2 Åtgärd: Genomför utbildningsinsatser om socialt hållbar stadsplanering och – utveckling.

Beskrivning: Kunskapen om socialt hållbart stadsbyggande ska utvecklas inom berörda förvaltningar. Utbildningarna ska erbjuda både forskningsbaserade teoretiska fördjupningar samt praktiska metoder och verktyg som kan användas direkt i stadsplaneringen.

Ansvarig: Stadsbyggnadsnämnden i samverkan med trafiknämnden, miljönämnden, exploateringsnämnden, kulturnämnden och Stockholms stads bostadsbolag.

Svar: Exploateringsnämnden kommer att tillsammans med stadsbyggnadsnämnden identifiera för uppdraget relevanta utbildningsinsatser för att nå rätt målgrupp med rätt innehåll.

6.1.3 Åtgärd: Satsa på profilprojekt för socialt hållbar stadsutveckling.

Beskrivning: En särskild satsning på utvalda profilprojekt för socialt hållbar stadsutveckling kan främja kunskaps- och metodutveckling inom staden. Pågående stadsutvecklingsprojekt som kan vara aktuella att utgå ifrån är t.ex. projekt i Skärholmen, Östberga/Årstafältet, Högdalen/Rågsved och Husby. Bostadsbyggande ska bidra till minskad boendesegregation och innovativa boendelösningar kan prövas. Profilprojekten kan också användas för att utveckla metoder för ökad delaktighet i planeringen.

Ansvarig: Exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden i samverkan med berörda stadsdelsnämnder och Stockholms stads bostadsbolag. Enskilda insatser kan också involvera ytterligare nämnder och bolag.

Svar: Utifrån stadens budget ska exploateringsnämnden och stadsbyggnadsnämnden utveckla arbetet och en metod för att ta fram större generella detaljplaner och processer där detaljplaner föregår markanvisningar ska prövas. Syftet är att öka volymen i bostadsbyggandet, minska detaljstyrningen i detaljplanerna och skapa snabbare planprocesser. Ett första sådant projekt ska genomföras i Skärholmens stadsdelsnämndsområde, Fokus Skärholmen, med ambitionen att över 4 000 nya bostäder ska byggas. Denna metod ska även testas i andra områden, exempelvis i Vantör.

För att säkerställa viktig kunskap i planeringen ska medborgarna involveras tidigt i processen. Nya arbetssätt för dialog och samråd ska användas, exempelvis genom ny teknik, för att uppnå ett ökat medborgardeltagande.

6.2 Stärk det lokala medskapandet i stadsplaneringen

6.2.1 Åtgärd: Samordna områdesplaneringen med lokala utvecklingsprogram.

Beskrivning: Enligt budget ska det finnas ett tydligt fokus på de delar av staden som har störst behov av utveckling. Alla stadsdelsnämnder ska ta fram lokala utvecklingsprogram som baseras på en dialog med invånare och lokala aktörer samt en förstärkt samverkan inom Stockholms stad. Enligt budgeten ska stadsplaneringen i högre utsträckning ske genom områdesplanering där detaljplaner utvidgas för att fånga in större utbyggnadsområden.

Ansvarig: Stadsbyggnadsnämnden i samverkan med stadsdelsnämnderna och exploateringsnämnden.

Svar: Ett högt bostadsbyggande i alla delar av staden är en förutsättning för en välfungerande bostadsmarknad. Bristen på bostäder i staden är omfattande och drabbar i första hand socioekonomiskt svaga grupper och unga. Därför görs särskilda satsningar för att effektivisera byggnadsprocesser, bygga fler hyresrätter och mindre bostäder med rimliga hyror för att

underlätta för ungdomar, studenter och nyinflyttade att komma in på bostadsmarknaden. Med Fokus Skärholmen vill Stockholms stad pröva en ny metod för att ta fram större generella detaljplaner och processer där detaljplaner föregår markanvisningar prövas. För att säkerställa att stadsplaneringen stödjer en socialt hållbar utveckling med minskade skillnader i staden, ska ett socialt perspektiv anläggas i tidiga skeden av planeringen.

6.3 Utveckla verktyg som styr stadsplaneringen mot en jämlik och sammanhållen stad

6.3.1 Åtgärd: Utveckla modell för socialt värdeskapande analys (SVA).

Beskrivning: Planeringen ska spegla stadens övergripande visioner och strategier när det gäller socialt värdeskapande stadsutveckling. Stadsbyggnadsnämnden har i uppdrag att i samråd med exploateringsnämnden och trafiknämnden utveckla sociala konsekvensanalyser, för att bland annat uppfylla folkhälsomålen. Det sociala värdeskapandet kan handla om att stärka samband som motverkar rumslig segregation, att säkerställa funktionsblandning och mötesplatser i stadsrummet. Det kan också handla om att med stadsbyggnadsåtgärder bidra till att stärka social sammanhållning för att främja tilliten i lokalsamhället och att planera för att bostadsbyggandet ska bidra till minskad boendesegregation.

Ansvarig: Stadsbyggnadsnämnden i samverkan med övriga tekniska nämnder, kulturnämnden, berörda stadsdelsnämnder och Stockholms stads bostadsbolag.

Svar: En viktig målsättning med Fokus Skärholmen är också att stärka den sociala hållbarheten i stadsutvecklingsområdet med betoning på hur rumsliga kvaliteter skapar förutsättningar för människor att känna stolthet och rådighet över sin livsmiljö, tilltro till grannar och andra människor. Åtgärder föreslås också för att stärka förutsättningarna för det lokala medskapandet i stadsplaneringen. Fokus Skärholmen ska rumma flera upplåtelseformer och ett varierat bostadsutbud som kan tillgodose olika gruppers behov. Förtätningen bör sträva efter att skapa en intimare rumslighet i de offentliga rummen där människor upplever trygghet av närheten till andra människor, med aktiva bottenvåningar, entréer och fönster som vetter mot gator och stråk. Exploateringsnämnden kommer mot bakgrund av detta att tillsammans med övriga tekniska nämnder under 2016 delta i arbetet med att utveckla en modell för socialt värdeskapande analys. Under 2017-2018 kommer metoder och arbetssätt implementeras för att säkerställa att kommissionens mål uppnås.

Delrapporten "En skola där alla ska lyckas"

Utifrån delrapporten "En skola där alla ska lyckas", från Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm har exploateringsnämnden, utbildningsnämnden och stadsbyggnadsnämnden pekats ut som ansvariga för att analysera grundskolans/gymnasieskolans placering, utformning och inriktning i samband med utbyggnaden av nya skollokaler med syfte att motverka ökad segregation enligt åtgärd 6.2.1 nedan.

6.2 Minska skolsegregationen

6.2.1 Åtgärd: Analysera grundskolans/gymnasieskolans placering, utformning och inriktning i samband med utbyggnaden av nya skollokaler med syfte att motverka ökad segregation.

Beskrivning: I både stadsplanering och lokalplanering ska sociala konsekvensanalyser göras för att lokalisering och utformning av skollokalerna ska bidra till en social hållbarhet och minskad skolsegregation.

Ansvarig: Exploateringsnämnden, utbildningsnämnden och stadsbyggnadsnämnden.

Svar: Exploateringsnämnden ska ha ett nära samarbete med de nämnder och bolagsstyrelser som ansvarar för skola, idrottsytor och annan samhällsservice för att se till att stadsplaneringen karaktäriseras av ett helhetsperspektiv. Den fysiska planeringen av staden är en viktig faktor för den sociala sammanhållningen och för att minska skillnaderna mellan stadens olika delar. Under 2016 avser exploateringsnämnden att tillsammans med övriga nämnder utveckla uppdraget om sociala konsekvensanalyser. Under 2017-2018 kommer metoder och arbetssätt implementeras för att säkerställa att kommissionens mål uppnås. Byggnationen av exempelvis skolor ska ske i tidigt skede så att ändamålsenliga lokaliseringar kan erhållas till rimliga kostnader för mottagande nämnd. Ansvaret för att säkerställa skolförsörjningen ligger inom utbildningsnämndens ansvarsområde, men kräver ett nära samarbete mellan berörda nämnder och bolag.

Fastighetskontoret

Skrivning saknas.

Idrottförvaltningen

Delrapporten "Stad i samverkan – Stockholms stad och civilsamhället"

Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm har i uppdrag att ge förslag på hur Stockholms stad kan minska skillnader i livsvillkor och hälsa för att därigenom öka välbefinnandet för alla stockholmare. En samlad bild av dessa skillnader har presenterats i ett antal delrapporter som även innehåller åtgärdsförslag. Nedan redogörs för hur idrottsnämnden kan bidra till några av dessa åtgärder.

4.2.1 Åtgärd: Ta fram stadsövergripande riktlinjer för hur Stockholms stad fördelar bidrag till civilsamhället

Idrottsnämnden kan bidra med kunskap och kompetens i det kommande arbetet med stadsövergripande riktlinjer. Det är viktigt att låta förutsättningarna för varje del av det civila samhället ligga till grund för bidragsgivningen. Bidragen måste ha en logisk koppling till verksamheten för att behålla sin legitimitet.

4.2.2 Åtgärd: Digitalisera ansökningsprocessen för föreningsbidrag och skapa "en väg in".

Många föreningar efterfrågar funktioner eller information som skulle underlätta deras vardag. I många fall kan deras önskemål inte tillgodoses av tekniska orsaker. Idrottsnämnden ser därför positivt på ett centralt engagemang för en modern digitaliserad ansökningsprocess och bistår med sin kunskap och kompetens i det kommande arbetet.

4.4.3 Åtgärd: Genomför en bred översyn av hur tillgången till lokaler och mötesplatser för civilsamhället kan ökas.

Idrottsnämndens roll är i detta uppdrag i första hand att vara bokningsfunktion åt staden. Nämnden styr inte över de lokaler som skulle kunna tillgängliggöras. Däremot kan idrottsnämnden, tillsammans med kulturnämnden, bidra med information om var det finns ett sämre utbud av föreningslokaler. Enligt en nyligen presenterad rapport från kulturförvaltningen är bristen på möteslokaler störst i stadsdelsnämndsområdena Hässelby-Vällingby, Bromma, Älvsjö och Skärholmen. I de andra stadsdelsnämndsområdena finns det samlingslokaler och skollokaler som kan möta en stor del av efterfrågan på möteslokaler. Idrottsnämnden kan bidra med kunskap och kompetens i det kommande arbetet med en översyn av lokal tillgång och hyressättning.

Kulturförvaltningen

Stockholms stad inrättade Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm under 2015 med uppdraget att analysera skillnader i livsvillkor i kommunen och föreslå åtgärder för att minska dessa skillnader.

Kommissionens arbete utgår således särskilt från inriktningsmålen om ett Stockholm som håller samman, och ett demokratiskt hållbart Stockholm. I underlag till budget ska de nämnder som ges huvudansvar eller delansvar för åtgärder i kommissionens rapporter redovisa hur de avser arbeta vidare med respektive åtgärd.

Stad i samverkan

Stockholms stad och civilsamhället.

Delrapport från Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm.

Utifrån de underlag som presenteras i rapporten har totalt tolv åtgärdsförslag tagits fram, vilka är strukturerade inom ramen för sex övergripande rekommendationer. Rekommendationerna innefattar att främja och skapa jämlika förutsättningar för det lokala civilsamhället, vilket innebär att Stockholms stad bör arbeta aktivt gentemot hela civilsamhället. Fler mötesplatser behöver etableras med särskilt fokus på medborgardrivna mötesplatser i socioekonomiskt utsatta områden. Det finns därtill ett behov av att fördjupa kunskapen om det civila samhället på en lokal nivå. Innovativa pilotprojekt kan prövas för att främja överbyggande socialt kapital och lokalsamhällestilt.

4.4.2 Åtgärd: Stärk bibliotekens roll som mötesplats och plattform för samverkan med civilsamhället

Med angivande av delrapport och numrering 6.5.3 föreslås etablering av Community centers för att stärka den välfärdsstatliga infrastrukturen i utsatta områden och öka delaktigheten i samhället. Centrens föreslagna verksamhet är nära kopplad till folkbibliotekens verksamhetsinnehåll och uppdrag. Biblioteken är lyhörda för lokala behov och utvecklar kontinuerligt nya tjänster utöver medieutlåning. Dit hör bland annat språkcaféer, läxhjälp, digitala verkstäder, svenska med baby och juridisk rådgivning. Verksamheterna, som arrangeras i samarbete med civilsamhället och företag är mycket välbesökta. Biblioteken erbjuder idag ungdomsanställningar och ingår i ett flerårigt samarbete med Arbetsmarknadsförvaltningen i syfte att erbjuda anställning för personer som är behov av språkträning. Biblioteken spelar allt större roll som en plats för social samvaro och som en plats för gränsöverskridande möten. Redan idag har biblioteken ett nära samarbete med studieförbund och frivillig organisationer, en verksamhet som har potential att utvecklas än mer. Med en fortsatt satsning på ytterstaden och med ett tydligt uppdrag för medborgarkontor och bibliotek till ökad samordning torde de kunna spela en viktig roll i etableringen av Community centers. Det behöver dock också följas av tydliga incitament för samarbete och samordning för civilsamhälle och övriga aktörer inom staden där de olika rollerna gällande samhällsservice definieras. Stockholms stadsbibliotek når drygt 5 miljoner fysiska besökare om året och finns på cirka 40 platser i staden. De utgör en stor potential för att överbygga skillnader och vara en inkluderande mötesplats där så väl föräldrar, barn och andra vuxna träffas.

Kyrkogårdsförvaltningen

Skrivning saknas.

Miljöförvaltningen

Den rapport från hållbarhetskommisionen som är aktuell för nämnden är "Från delad till enad stad – Översiktsplanering för social hållbarhet." Nämnden är delansvarig för åtgärder i kommissionens rapport och ska beskriva sina förutsättningar för att bidra till genomförande av åtgärder utifrån sitt ansvar och åtgärdernas genomförbarhet. Nämnden är berörd av två åtgärder;

- Styr forskningsnära samverkan mot kunskapsutveckling rörande social hållbarhet
- Genomför utbildningsinsatser om socialt hållbar stadsplanering och- utveckling.

Nämndens insatser måste ske i samverkan med stadsbyggnadsnämnden som är primärt ansvarig för åtgärderna. Åtgärderna kan bland annat innebära att ingångar mot social hållbarhet sökes i den befintliga forskningssamverkan och att nämnden är behjälplig i med utbildningsinsatser och i mån av behov kan bistå med plattformar för denna.

Revisionskontoret

Skrivning saknas.

Serviceförvaltningen

Skrivning saknas.

Socialförvaltningen

Skrivning saknas.

Stadsarkivet

Stadsarkivets har en central roll som informationsresurs för det politiska och praktiska arbetet i kommunfullmäktige, kommunstyrelsen, i nämnder, förvaltningar och bolag. Arbetet med ett gemensamt e-arkiv för hela Stockholms stad och den pågående utvecklingen av ett gemensamt dokument- och ärendehanteringssystem – eDok – kommer idag och i framtiden ytterligare utveckla den rollen. Ett tydligt och effektivt sätt att gemensamt och övergripande hantera den information som skapas, återanvänds och lagras, är en viktig komponent i arbetet för att minska skillnaderna i Stockholm. Genom en omfattande digitalisering av arkiv skapar Stadsarkivet även förutsättningar för att den historiska informationen ska kunna nå alla stockholmare. I Stadsarkivets pedagogiska verksamhet bedrivs ett viktigt arbete med att för invånare, besökare, skolelever, universitetsstudenter och andra berätta om arkivens roll och om rätten till insyn, yttrande- och tryckfrihet och andra i sammanhanget centrala frågor. Det arbetet utvecklas kontinuerligt för att nå fler målgrupper. Här spelar en aktiv programverksamhet in samt deltagande i samarbeten och projekt som strävar mot större öppenhet när det gäller information och data, till exempel stadens arbete med Öppen data.

Stadsbyggnadskontoret

6.1.1 Åtgärd: Styr forskningsnära samverkan mot kunskapsutveckling rörande socialt hållbarhet.

Under 2016 kan kontoret medverka om det kommer förfrågningar inom aktuellt forskningsområde. Samarbetet med Open Lab ska utvecklas och diskussioner med KTH kan leda till framtida samarbeten.

Under 2017-2018 bör minst ett Open Lab-relaterat uppdrag vara slutfört inom fältet social hållbarhet. Staden bör utveckla det samarbete inom delad stad som utvecklades under 2014. De tre städerna Göteborg, Malmö och Stockholm kan vidareutveckla samarbetet inom social hållbarhet.

6.1.2 Åtgärd: Genomför utbildningsinsatser om socialt hållbar stadsplanering och – utveckling.

Under 2016 bör kontoret genomföra en intern serie föreläsningar och workshops för att föra vidare kunskapen och slutsatserna inom detta område. Dessa ska ha sin utgångspunkt både i forskning, men framför allt utifrån de åtgärder och rekommendationer som föreslås av kommissionen. Här finns det en god möjlighet att kommissionens pågående processer kan få värdefull kunskap och information löpande. Goda exempel bör tjäna som grund för det interna uppföljningsarbetet, men också utblickar till andra städer.

Under 2017-2018 ska de interna utbildningsinsatserna utvidgas att omfatta fler förvaltningar

och bolag som berörs av delområdet boende och stadsmiljö. En exempelsamling bör sammanställas under 2017 som en sammanfattning av utbildningsinsatserna.

6.1.3 Åtgärd: Satsa på profilprojekt för socialt hållbar stadsutveckling.

Skärholmen, Östberga/Årstafältet, Högdalen/Rågsved och Husby är områden där särskilt fokus ska ligga utifrån kommissionens arbete med boende och stadsmiljö. Det är framförallt en inriktning inom tre områden.

Delaktighet

Alla förändringar inom dessa delområden ska föregås av tidiga dialoger med fokus på stor och bred delaktighet av de boende.

Torg, gata och park

Det s k offentliga rummets utformning ska prioriteras i dessa projekt för att säkerställa en god stadsmiljö.

Bostäder

Ett tillräckligt omfattande tillskott av bostöder som kan ge ett underlag för service och kollektivtrafik samt andra kommunala investeringar.

Under 2016 pågår utvecklingen inom Skärholmen och Östberga /Årstafältet. Under 2017 och 2018 tillkommer Hagsätra och Husby, men även andra prioriterade områden kan tillkomma. Inom ramen för den uppdaterade översiktsplanen ska detta fokusområde ytterligare fördjupas.

6.2.1 Åtgärd: Samordna områdesplanering med lokala utvecklingsprogram.

Stadsbyggnadskontoret inleder samverkan för att samordna dessa processer. Det finns samordningsvinster om dessa dialoger sker vid ett och samma tillfälle. Ur ett medborgarperspektiv kan det vara svårt om staden kommer med olika dialoger vid olika tillfällen.

Under 2017-2018 kan tidiga dialoger utifrån en stadsdels framtida behov genomföras. Detta är något som är viktigt för den lokala demokratin. Dessa dialoger sker således med utgångspunkt från kunskapen i områdesplaneringen och invånarnas kunskap om sin stadsdel. Det är viktigt att denna dialog utvecklas och återkopplas på en adekvat sätt. Till skillnad mot samråd sker inte denna inom ramen för ett projekt utan från ett lokalt perspektiv om behov och önskemål.

6.3.1 Åtgärd: Utveckla proaktiv modell för socialt värdeskapande analys (SVA)

Under 2016 ska kontoret utveckla uppdraget om sociala konsekvensanalyser. Detta uppdrag bör i högre utsträckning röra hur vi kan utveckla en värdeskapande stadsplanering. Det gäller alla nivåer från översiktsplan tills dessa att ett projekt ska genomföras.

Under 2017-2018 ska metoder och arbetssätt implementeras för att på så sätt säkerställa att kommissionens grundläggande mål om att minska skillnaderna i Stockholm ska säkerställas.

6.3.2 Åtgärd: Använd sociala stadsrumsanalyser för att identifiera platser och samband med störst behov av utveckling.

Under 2016 kommer kontoret arbete med detta inom ramen för den uppdaterade översiktsplanen och dess delprojekt.

Under 2017-2018 ska detta arbete utvecklas mot ett genomförande. Det finns stora sociala fördelar men också hinder för ett genomförande. Det blir viktigt att analysera genomförandet för att under 2017 inom ramen för den uppdaterade översiktsplanen identifiera vilka stråk och tyngdpunkter som är möjliga att utveckla på kort, medel och lång sikt. Detta ger även ett nödvändigt underlag till investeringsstrategin.

Trafikkontoret

Trafiknämnden är delansvarig för fyra åtgärder i rapporten "Från delad till enad stad" från Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm. Vad gäller åtgärd 6.1.1 "Styr forskningsnära samverkan mot kunskapsutveckling rörande social hållbarhet" avser kontoret att medverka i det av stadsbyggnadskontoret ledda arbetet. Trafikkontoret har redan idag samverkan i ett antal forskningsprojekt, främst via Kungliga Tekniska Högskolan. Flera av dessa berör social hållbarhet. Gällande åtgärd 6.3.1 "Utveckla modell för socialt värdeskapande analys (SVA)" kommer kontoret att bevaka stadsbyggnadskontorets arbete med frågan och delta med kompetens utifrån kontorets verksamhet och förutsättningar.

Vad gäller åtgärderna 6.1.2 "Genomför utbildningsinsatser om socialt hållbar stadsplanering och -utveckling" och 6.3.2 "Använd sociala stadsrumsanalyser för att identifiera platser och samband med störst behov av utveckling" arbetar kontoret redan idag med dessa frågor. T.ex. medverkar kontoret för närvarande i mer eller mindre formaliserade samverkansprojekt i ett femtontal ytterstadsområden, där de sociala dimensionerna är starkt påtagliga. I samarbete med bostadsbolag, stadsdelsförvaltningar och privata aktörer genomför kontoret lokalt anpassade drift- och reinvesteringsinsatser med stark social prägel för att öka tryggheten och attraktiviteten. Under 2015 rörde dessa insatser bl.a. Östberga, Rågsved, Rinkeby, Akalla och Skärholmen. Med erfarenheter från dessa samarbeten och arbetssätt kommer det lokalt förankrade arbetet med medborgardialoger att utgöra en naturlig fortsättning som bedöms ha förutsättningar att kunna omfatta fler satsningar förutsatt finansiering. I detta arbete deltar kontoret i de processer som bl.a. drivs av stadsledningskontoret, stadsbyggnadskontoret och stadsdelsförvaltningarna om hur stadsutvecklingen kan och bör vidareutvecklas sett ur socialt hållbara perspektiv. Som exempel på sådan medverkan kan nämnas de frukostmöten som anordnas av Hållbarhetskommissionen, stadsbyggnadskontorets process kring Dialog 2.0 samt de inspel som görs om socialt hållbar stadsutveckling inom ramarna för Samverkan Östberga

Utbildningsförvaltningen

Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm publicerade år 2016 delrapporten "En skola där alla kan lyckas" för utvecklingsområdet uppväxtvillkor och utbildning. Nedan redovisas hanteringen av de rekommendationer och åtgärder där utbildningsnämnden är ansvarig.

6.2 Minska skolegregationen

6.2.1 Åtgärd: Analysera grundskolans/gymnasieskolans placering, utformning och inriktning i samband med utbyggnaden av nya skollokaler med syfte att motverka en ökad segregering.

Ansvarig: Exploateringsnämnden, utbildningsnämnden och stadsbyggnadsnämnden.

Hantering: Förvaltningen kommer under planeringsperioden att arbeta inriktat på att större 4-9 skolor placeras strategisk för att elever från olika områden ska kunna resa dit med befintliga kommunikationer. Förvaltningen har även inrättat en arbetsgrupp som arbetar med utbudet av gymnasieskolor på lång sikt, bland annat med lokalisering.

6.2.2 Åtgärd: Ge kommunala grundskolor och gymnasieskolor i områden med ogynnsamma socioekonomiska förutsättningar tydliga inriktningar och organisera dem utifrån dessa, med syfte att attrahera elever från hela staden.

Ansvarig: Utbildningsnämnden

Hantering: Förvaltningen har inrättat en arbetsgrupp som arbetar med utbudet av gymnasieskolor på lång sikt, bland annat med lokalisering.

6.2.3 Åtgärd: Etablera ett ökat elevutbyte mellan olika grundskolor och mellan olika gymnasieskolor inom staden.

Ansvarig: Grund- och gymnasieskolor samt central utbildningsförvaltning.

Hantering: Förvaltningen kommer under planeringsperioden se över hur ett ökat elevutbyte skulle kunna stimuleras.

6.2.4 Åtgärd: Utred förutsättningarna för ett gemensamt antagningssystem med fristående grundskolor, som motverkar en ökad segregering.

Ansvarig: Utbildningsnämnden

Hantering: Förvaltningen kommer under planeringsperioden se över frågan.

6.3 Stärk studiemotivationen och minska avhoppet

6.3.1 Åtgärd: Följ upp förstärkningen av elevhälsoarbetet.

Ansvarig: Utbildningsnämnden

Hantering: Förvaltningen kommer under planeringsperioden ta fram en utvecklingsplan för de närmaste åren, för att höja kompetensen hos alla personal inom grundskolan, i syfte att arbeta hälsofrämjande och förebyggande. Kvalitetssystemet för studie- och yrkesvägledningens insatser inom elevhälsans uppdrag för gymnasieskolan ska tas fram under 2016 och därefter implementeras.

6.3.2 Åtgärd: Genomför ett pilotprojekt för att utveckla studie- och yrkesvägledningen utifrån kunskapen om riskfaktorerna för att ej påbörja eller fullfölja gymnasiestudierna.

Ansvarig: Utbildningsnämnden

Hantering: Förvaltningen kommer under planeringsperioden ta fram en plan för studie- och yrkesvägledning för elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan.

6.3.3 Åtgärd: Inrätta en gemensam bank med praktikplatser för både grundskolor och gymnasieskolor, med syfte att motivera till fortsatta studier och motverka avhopp.

Ansvarig: Arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden

Hantering: Förvaltningen vill utveckla samarbetsformer mellan arbetsmarknadsnämnden och utbildningsnämnden och kommer utifrån det samarbetet och pågående insatser se över behovet av ytterligare insatser.

6.4 Utveckla mottagandet av nyanlända

6.4.1 Åtgärd: Följ upp och vidareutveckla nyanländapengen.

Ansvarig: Utbildningsnämnden

Hantering: Förvaltningen ska genomföra en översyn av nyanländapengen under år 2016.

6.4.2 Åtgärd: Informera om nyanlända till stockholmarna.

Ansvarig: Kommunstyrelsen tillsammans med berörda nämnder samt varje grundskola och gymnasieskola

Hantering: Förvaltningen ska se över och utveckla informationskanalerna.

6.4.3 Åtgärd: Ta fram en policy för hur studiehandledning bör användas vid kommunala skolor.

Ansvarig: Utbildningsnämnden

Hantering: Förvaltningen ska under planeringsperioden ta fram en långsiktig strategi för utbildning av nyanlända elever.

6.4.4 Åtgärd: Etablera extern mentorsverksamhet för nyanlända, som en pilot vid ett par grund- och gymnasieskolor.

Ansvarig: Utbildningsnämnden i samverkan med stadsdels-nämnderna

Hantering: Förvaltningen planerar att kartlägga behovet och utse pilotskolor.

6.5 Verka för ett närsamhälle som stödjer goda studieresultat

6.5.1 Åtgärd: Utveckla samverkansformerna med föräldrar och närsamhälle, vid grund- och gymnasieskolor med högt socioekonomiskt index.

Ansvarig: Grund- och gymnasieskolorna samt utbildningsnämnden i samverkan med arbetsmarknadsnämnden och stadsdelsnämnderna, samt Stockholm Business Region för samverkan med näringslivet.

Hantering: Förvaltningen kommer att utveckla samverkan med föräldrar genom t ex skolplattformen, samt planera för ökad samverkan med närsamhället och befintliga lokala aktörer. Där behov har funnits är trygghetsarbetet och samverkan mellan myndigheter, näringsliv och ideella organisationer sedan tidigare prioriterat och kommer att vidareutvecklas ytterligare under planeringsperioden.

6.5.2 Åtgärd: I samverkan med stadens centrala studieförbund, etablera studiecirklar i områden med socioekonomiskt ogynnsamma förutsättningar.

Ansvarig: Kommunstyrelsen genom Kansliet för mänskliga rättigheter och demokratiutveckling i samverkan med arbetsmarknadsnämnden, berörda stadsdelsnämnder och utbildningsnämnden.

Hantering: Förvaltningen ska utse en kontaktperson för samverkan.

6.5.3 Åtgärd: Etablera fler lokala Community Center.

Ansvarig: Stadsdelsnämnderna i samverkan med arbetsmarknadsnämnden, kulturnämnden och utbildningsnämnden.

Hantering: Förvaltningen ska utse en kontaktperson för samverkan.

6.6 Förstärk utvärdering och analysstöd

6.6.1 Åtgärd: Förstärk utvärderingen av utbildningen inriktat på att få kunskap om vilka insatser som ger avsedd effekt.

Ansvarig: Utbildningsnämnden

Hantering: Förvaltningen planerar att utveckla och stödja skolornas kvalitetsarbete samt utveckla uppföljningen, både på skol- och förvaltningsnivå.

6.6.2 Åtgärd: Ta fram mätmetoder som tar hänsyn till elevrörligheten.

Ansvarig: Utbildningsnämnden

Hantering: Förvaltningen ska under planeringsperioden pröva en uppföljningsmodell på fyra skolor för att få bättre kunskap om varför gymnasieelever byter program, skola eller avbryter sina studier. Även olika metoder kommer att testas under den kommande perioden, för att få bättre uppfattning av elevernas genomströmning inom gymnasieskolan.

Valnämnden

Skrivelse saknas

Äldreförvaltningen

Skrivelse saknas.

Överförmyndarförvaltningen

Skrivelse saknas.

Stadsdelsförvaltningar

Bromma

Stockholms stads kommission för ett socialt hållbart Stockholm har uppdraget att analysera skillnader i livsvillkor i kommunen och föreslå åtgärder för att minska dessa skillnader. Under våren 2015 tog kommissionen fram rapporten Skillnadernas Stockholm, och under hösten 2015 har ytterligare delrapporter tagits fram inom olika fördjupningsområden. Rapporterna har sänts till nämnderna. I rapporterna beskrivs rekommendationer och åtgärder som kommunen kan vidta i syfte att minska skillnader i livsvillkor. Åtgärderna redovisas kopplade till ett antal övergripande rekommendationer som anger en inriktning för prioriteringar av insatser för att främja en socialt hållbar utveckling i Stockholm.

Utifrån rapporten om "Stad i samverkan" kommer förvaltningen att arbeta vidare utifrån de samarbeten som påbörjats tillsammans med det lokala civilsamhället. Som en del i detta arbete har bland annat ett nätverk för kulturföreningar bildats och som framöver även kommer att omfatta Brommas idrottsföreningar. Målsättningen med nätverken är att skapa nya mötesplatser för kulturaktörer och föreningar men också att informationen om det som arrangeras sprids och når ut till fler invånare i Bromma. För att skapa fler mötesplatser för föreningsliv och andra behöver också samverkan med skolorna i Bromma utvecklas. Det är viktigt att sträva efter att tillgängliggöra skollokaler för föreningslivet.

Förvaltningen kommer inom planperioden att arbeta för att stärka det lokala kulturutbudet så att stadsdelens invånare ska ha tillgång till kulturella upplevelser och eget skapande i sitt närområde. Genom att bygga vidare på nätverken får förvaltningen även en bättre bild av hur det lokala civilsamhället ser ut, vilket stöd som efterfrågas och hur det kan utvecklas framöver.

När det gäller Brommas arbete med demokratiutveckling öppnades stadsdelens medborgarkontor i början av 2016 och detta drivs i samverkan med biblioteket i Blackeberg. Under planperioden är målet att utveckla medborgarkontorets uppdrag till att även arbeta uppsökande gentemot de målgrupper som har behov av stöd i olika ärenden. Likaså ska medborgarkontoret tillhandahålla aktiviteter utifrån Brommabornas behov och önskemål. En viktig del i arbetet är även att arbeta för att invånarna ska ha rätt/rimliga förväntningar på vad de kan ha inflytande inom till exempel genom att stimulera till att fler lämnar in medborgarförslag eller deltar vid nämndsammanträden.

För att skapa en större och tidigare delaktighet i planfrågor har nämnden tillsatt ett planeringsråd. Under planperioden kommer rådet att arbeta med former för ökad delaktighet från invånarnas sida.

Enskede-Årsta-Vantör

Hållbarhetskommisionen rapport Skillnadernas Stockholm har resulterat i fyra delrapporter inom olika fördjupningsområden. I rapporterna beskrivs, utöver fördjupande analyser, även rekommendationer och åtgärder som staden kan vidta i syfte att minska skillnader i livsvillkor.

Hållbarhetskommisionens fördjupningsområden stämmer väl överens med de utmaningar som finns inom Enskede-Årsta-Vantörs olika stadsdelar. En hög andel arbetslösa, låg utbildningsgrad hos vuxna, lägre skolresultat för de barn som går i skolor som ligger i socialt utsatta stadsdelar och högre ohälsotal. Dessa faktorer i kombination med en heterogen befolkningssammansättning ökar sannolikheten för att människor har lägre tillit till andra i sitt närområde. Låg tillit skapar otrygghet. Hållbarhetskommisionens rapporter ger ett fördjupat underlag till utformningen av de lokala utvecklingsprogrammen avseende stadsdelsförvaltningens, fackförvaltningarnas och bolagens ansvarsområden.

I delrapporten Stad i samverkan, Stockholms stad och civilsamhället återfinns flera rekommendationer som berör stadsdelsnämnderna. Bland annat föreslås en lotsfunktion som ska arbeta uppsökande gentemot civilsamhället till exempel genom att underlätta nätverk, genomföra utbildningar och stödja i metodutveckling. Ett utvecklingsprogram för aktörer i det civila samhället föreslås innefattande till exempel kunskap om föreningsekonomi, administration, påverkansmöjligheter med mera som civilsamhället har i förhållande till staden. Förvaltningen ser mycket positivt på att en lotsfunktion inrättas lokalt. Förslagen gällande utbildningar och metoder kan med fördel utarbetas centralt och respektive stadsdelsnämnd tillföra det lokala perspektivet och anpassa de verktyg som behövs till respektive område. Under 2016 finansierar Enskede-Årsta-Vantör en föreningsutvecklare som ska arbeta över hela stadsdelsområdet med att inventera och bygga relationer med civilsamhället. Uppgiften är även att kartlägga och behovsanalysera civilsamhället i stadsdelsområdet samt att samordna en demokrativecka där föreningar och invånare får möjlighet att interagera kring demokratirelaterade frågor. Föreningsutvecklaren har sin anställning hos ABF Stockholm.

Förvaltningen ser positivt på rekommendationerna att genom stadsövergripande riktlinjer och digitaliserad ansökningsprocessen kvalitetssäkra och effektivisera hanteringen av föreningsbidrag. Förvaltningen vill understryka att det är viktigt att det lokala ansvaret och inflytandet finns kvar även i framtiden samtidigt som det finns viktiga frågeställningar som bör hanteras lika över hela staden. Några sådana frågeställningar som beskrivs i rapporten är till exempel huruvida riktlinjerna ska styra mot ett generellt grundstöd till föreningar som inte är så strikt reglerat, eller om stödet ska styra mot verksamheter som på ett tydligt sätt bidrar till exempelvis ökad jämställdhet, jämlikhet, integration eller förbättrade studieresultat bland unga, eller en kombination av detta.

Stöd föreslås också till etablerande av medborgardrivna mötesplatser, främst i socioekonomiskt utsatta områden och särskilt för unga vuxna. Utformningen av mötesplatsen, och vilken målgrupp den ska rikta sig till, ska ske i samverkan med civilsamhället, som därefter får ansvar för att driva mötesplatsen. Förvaltningen anser att förslagen är bra. Detta är också tydligt kopplade till behov av resurser till exempel i form av möjlighet att upplåta lokaler, ge bidrag till hyreskostnader eller till andra tjänster, kopplade till mötesplatsen. Detta bör åligga både stadsdelsnämnder och fackförvaltningar. De kommunala bostadsbolagen kan också med fördel ha ett uppdrag att tillhandahålla dessa möjligheter. En viktig rekommendation är att utveckla/snabba upp reaktionsförmågan för staden att delta och föra dialog med sociala rörelser och engagerade medborgare. Särskilda facilitatorer skulle kunna utses för att underlätta och moderera där dialoger är svåra att få till stånd. Förvaltningen anser att förslagen är bra. Stor del av arbetet åvilar redan stadsdelsnämnderna och utveckling av närvaro på sociala medier samt kommunikationen med medborgarna kan utan dröjsmål utvecklas och bli bättre. Förslaget med facilitatorer är spännande och erfarenheter visar att det, för att lyckas med medborgardialoger i komplexa frågor, är viktigt att det finns en neutral part. En part som inte är kopplad till kommunen eller annan myndighet och som kan föra dialog samt samla kunskap. Hur dessa personer ska rekryteras och eventuellt kompetensutvecklas kan med fördel hanteras som en kommunövergripande fråga. Förvaltningen anser att idén med att inrätta en oberoende stiftelse eller fond med mandat att utse facilitatorer, och att dela ut stipendier till enskilda drivande medborgare i civilsamhället, är av intresse att gå vidare med.

Kapitel 4.6 handlar om nödvändigheten av att fortsätta främja överbyggande socialt kapital och lokalsamhällestilt för att utveckla och stärka demokratin samt tryggheten i Stockholms stad. Genom att genomföra och utvärdera innovativa pilotprojekt kan ytterligare kunskap och innovationer på området utvecklas. Ingen rekommendation ges till stadsdelsnämnderna men förvaltningen anser att det är nödvändigt att olika projekt prövas och knyts till aktuell forskning. Förvaltningen deltar gärna aktivt i sådana projekt. Genom att staden centralt kan ta fram riktlinjer för till exempel Sociala företag, Områdesföretag och Idébudet – Offentligt partnerskap (IOP) kan respektive stadsdelförvaltning avlastas detta samt i stället koncentrera arbetet på att finna bra lösningar och samarbeten.

Tidigare satsningar på till exempel miljöprofilområden har varit framgångsrika när det gäller att driva utvecklingen framåt inom stadsmiljö och byggande. Att satsa på utvalda profilprojekt för social hållbarhet, där tydliga sociala målsättningar sätts redan i planeringsarbetet, kan på ett liknande sätt bidra att driva denna utveckling framåt. Delrapporten Från delad till enad stad. Översiktsplanering för social hållbarhet anger Östberga/Årstafältet och Högdalen/Rågsved som möjliga stadsutvecklingsprojekt som kan komma i fråga. Förvaltningen vill understryka att det planeras att byggas 24 500 bostäder inom en tio års period inom Enskede-Årsta-Vantör och

förvaltningen ser det som nödvändigt att samtliga dessa projekt blir goda exempel på lyckad stadsplanering med en social dimension varför samtliga områden borde bli pilotprojekt. I rapporten lyfts möjligheten att samordna fysiska investeringar med insatser som stimulerar lokal sysselsättning. En möjlighet stadsdelsförvaltningen ser är att detta kan beaktas av flera förvaltningar och bolag. Exempelvis genom att ställa sociala krav vid offentliga upphandlingar. Ett sådant krav skulle kunna vara att arbetslösa ges möjlighet till praktik eller arbete i samband med upprustning av en lekpark eller rivning av en byggnad.

I delrapporten En skola där alla ska lyckas handlar rekommendationerna bland annat om att samverka med närsamhället bidrar till en mer attraktiv och engagerad skola som genererar bättre studieresultat. En åtgärd som föreslås är att etablera fler lokala Community Center (CC). Inom Enskede-Årsta-Vantör finns två Community centers, Rågsveds CC och Östberga CC. Förvaltningen ser det som positivt att det arbete som bedrivits med community centers uppmärksammas och sprids till andra delar av staden. Rapporten framhåller Arbetsmarknadsnämnden, Kulturnämnden och Utbildningsnämnden som viktiga samverkanspartners i Community centers. Förvaltningen ser fram emot att fortsätta utveckla RCC och OCC tillsammans med dessa förvaltningar.

Projektet Samverkan Östberga är ett exempel på hur stadens olika förvaltningar och bolag gemensamt kan arbeta för att bidra till målet om ett attraktivt och tryggt område. Det sker genom att varje förvaltning och bolag vidtar åtgärder i samverkan, där varje åtgärd var för sig inte är tillräcklig för att leda till förändring, men summan av det som görs blir större än vad en enskild förvaltning kan uppnå.

Farsta

Hållbarhetskommissionen rekommenderar i sina rapporter ett stort antal åtgärder för att öka nämndernas samarbete med civilsamhället, stärka den demokratiska dialogen i interaktion med sociala rörelser, samt genom lokal förankring och samverkan stödja en socialt hållbar utveckling av stads- och livsmiljön.

I Farsta stadsdelsområde pågår och planeras ett antal aktiviteter av liknande art, relaterade till kommunfullmäktiges demokratimål. En tjänst som demokratisamordnare har inrättats, vilken innefattar en funktion som ska fungera som lots mellan olika nätverk, intresseorganisationer, föreningar, nämnd och förvaltning. Andra exempel är hur olika former för möten och dialog testas genom försöksverksamheten i Fagersjö, en medborgarbudget som ska genomföras och ferieanställda ungdomar som kommer att få i uppdrag att intervjua stadsdelens invånare i syfte att öka förvaltningens förståelse för upplevelsen av livsvillkoren i stadsdelsområdet. Utfallet av dessa aktiviteter är intressanta att bevaka som underlag för vidare planering. I vissa fall finns inom sociala rörelser och nätverk en misstro mot myndigheter, vilket kan försvåra dialogen mellan staden och de sociala rörelserna. Möjligheten att staden utser en neutral part som facilitator för dialoger bör utredas. En neutral part skulle exempelvis kunna vara en organisation eller stiftelse som är känd för sitt oberoende. Förvaltningen fortsätter det långvariga samarbetet med områdesplanering för Tyngdpunkt Farsta. Utifrån den omfattande nybyggnation och förtätning som Tyngdpunkt Farsta kommer att innebära, kan kommissionens analys och rekommendationer vara ett stöd i att säkra utvecklingens sociala och demokratiska hållbarhet. Det lokala utvecklingsprogrammet ska fokusera på de utmaningar och skillnader som finns mellan utsatta och välmående områden i staden. Utvecklingsprogrammen kan också kopplas samman med fysisk områdesplanering. Genom att

boende och verksamma medverkar kommer synpunkter från civilsamhället att bidra med lokal förankring.

Ett bra exempel på ett hållbart stadsutvecklingsprojekt är Hållbara Hökarängen. Med målet att skapa ett tryggare och hållbarare Hökarängens centrum samverkade Hökarängens stadsdelsråd, Stockholmshem, stadsdelsförvaltningen, hyresgästföreningen, företagarföreningen och föreningen Bästa Svängen. Modellen för samverkan kan genomföras i andra stadsdelscentrum med liknande sociala utmaningar.

Förvaltningen är positiv till de arbetsätt och åtgärder som kommissionen rekommenderar och bedömer att det ligger i linje med de insatser för social och demokratisk hållbarhet som utvecklas i stadsdelsområdet. Förvaltningen bedömer dock att förutsättningarna för att inom planeringsperioden genomföra den typ av åtgärder som rekommenderas i Hållbarhetskommissionens rapporter, måste övervägas och bedömas för varje åtgärd. De riktade verksamheter och planer som förvaltningen har idag finansieras till största del genom tillfälligt beviljade demokratimedel. Förvaltningen är positiv till att Hållbarhetskommissionen lyfter fram vikten av lokal förankring och nära samverkan med invånare och aktörer i området, men bedömer också att behovet av stöd och samordning via de centrala nämnderna och kansliet för mänskliga rättigheter kommer att vara stort. För att göra en realistisk bedömning av samtliga åtgärders genomförbarhet ser förvaltningen ett behov av mer ingående utredning och planering.

Hägersten-Liljeholmen

Kommissionen för social hållbarhet föreslår i rapporten Stad i samverkan att inrätta lotsar för civilsamhället (åtgärd 4.1.1). Lotsarna ska arbeta aktivt med civilsamhället och fungera som lots mellan staden och civilsamhället och andra myndigheter. Lotsarna ska arbeta med uppsökande gentemot civilsamhället och bland annat föreslås arbeta med att kartlägga civilsamhället i stadsdelsområdet (åtgärd 4.5.1). Det finns även förslag att arbeta med utvecklingsprogram för civilsamhället i stadsdelsområdena för att stärka deras kunskaper om deras rättigheter (åtgärd 4.1.2). Syftet är främja starka lokalsamhällen och skapa likvärdiga villkor i hela staden samt ge bättre förutsättningar för mindre etablerade civilsamhällesorganisationer. Stadsdelsnämnden erbjuder idag stöd till föreningar i form av föreningsbidrag och arrangörsstöd. Stadsdelsförvaltningen har även kontakter med civilsamhället genom bland annat samverkan kring mötesplatser för äldre med pensionärsorganisationer och samverkan inom ramen för pensionärsrådet, rådet för funktionshinder och det brottsförebyggande rådet. Stadsdelsförvaltningen har idag en handläggare för föreningsbidragen. För att bedriva ett mer uppsökande arbete jämt mot föreningar i enlighet med det som anges i 4.1.1 och 4.5.1 kommer att krävas ytterligare resurser.

I rapporten Stad i samverkan föreslås stadsövergripande riktlinjer för föreningsbidrag (åtgärd 4.2.1) och en gemensam portal för att söka föreningsbidrag i staden (åtgärd 4.2.2). Stadsdelsnämnden har framtaga riktlinjer för föreningsbidrag och arrangörsstöd. Nämnden kommer att vara behjälplig med kunskaper för att stötta kommunstyrelsen arbete med framtagande av stadsövergripande riktlinjer och en gemensam portal.

Stadsdelsnämnden kommer att vara behjälplig i de utredningar som kommunstyrelsen föreslås göra gällande demokratiutvecklingen, såsom faciliatorer mellan sociala rörelser och staden (åtgärd

4.3.2) och fördjupad empiri kring engagemang i civilsamhället på stadsdelsnivå (åtgärd 4.5.2). Båda åtgärdsförslagen finns i rapporten Stad i samverkan. Detta ryms inom ramen för de lokala demokrati- och utvecklingsmedlen.

- I kommissionens rapport Från delad stad till enad stad föreslås åtgärden att samordna arbetet med översiktsplanen med den lokala utvecklingsplanen (åtgärd 6.2.1). I enlighet med förslaget kommer stadsdelsnämnden att samarbeta med stadsbyggnadsnämnden för att samordna arbetet med den lokala utvecklingsplanen och den nya översiktsplanen. Samarbetet kommer framförallt innebära en dialog och ett erfarenhetsutbyte kring stadsdelsområdet mellan nämnderna.
- I enlighet med förslaget i rapporten En skola där alla ska lyckas om information gällande nyanlända till Stockholmarna (åtgärd 6.4.2) så finns en framtagen kommunikationsplan för Stockholms stad gällande flyktingmottagande som förvaltningen arbetar utifrån under planperioden. Nämnden kommer vara behjälplig med kunskaper och informationsinsatser gällande mentorsverksamhet för nyanlända (åtgärd 6.4.4).

Hässelby-Vällingby

Utifrån rapporten Skillnaderna Stockholm har Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm (Hållbarhetskommissionen) tagit fram fyra delrapporter med fördjupade analyser. I rapporterna föreslår Hållbarhetskommissionen ett antal åtgärder staden kan genomföra för att främja utvecklingen mot ett socialt hållbart Stockholm. För att möta kommunfullmäktiges demokratiuppdrag har förvaltningen skapat en ny avdelning med fokus på medborgarservice, fritid och fält samt inrättat en ny funktion som strateg för demokrati och social hållbarhet. Förvaltningen är positiv till centralt stöd och central samordning för Hållbarhetskommissionens åtgärder. Förvaltningen vill understryka vikten av att nämnder och bolag ges möjlighet att anpassa tillvägagångssätt utifrån den egna organisationen. För att undvika parallella processer anser förvaltningen att de föreslagna åtgärderna bör införlivas i stadens integrerade ledningssystem och styras genom tydliga mål, aktiviteter och indikatorer.

Delrapport - Stad i samverkan

Kommissionen föreslår att alla förvaltningar ska etablera särskilda lotsar för att främja starka lokalsamhällen och skapa likvärdiga villkor för mindre etablerade civilsamhällesorganisationer (4.1.1). Förvaltningen bedömer att arbetet bör kunna utföras i den befintliga organisationen genom utökade och förtydligade uppdrag. Nätverk, erfarenhetsutbyten, utbildningar och metodutveckling bör samordnas centralt i staden.

Kommissionen föreslår att ett utvecklingsprogram för aktörer inom det civila samhället ska implementeras (4.1.2.). Förvaltningen anser att arbetet att stärka aktörer inom det civila samhället kan utföras inom ramen för det lokala utvecklingsprogrammet.

Kommissionen föreslår att stadsövergripande riktlinjer för hur Stockholms stad fördelar bidrag till civilsamhället ska tas fram (4.2.1) samt att ansökningsprocessen digitaliseras och att en väg in skapas (4.2.2). Förvaltningen ser behov av att föreslagna åtgärder genomförs för att kvalitetssäkra och effektivisera hanteringen av föreningsbidrag. Det är ändå viktigt att nya riktlinjer möjliggör stöd till föreningar utifrån lokala förutsättningar. Idén att bidragen till viss del kan riktas mot verksamheter

som förväntas bidra till en socialt hållbar utveckling är intressant, särskilt om det kan stärka arbetet med de lokala utvecklingsprogrammen.

Kommissionen föreslår att lokal omvärldsbevakning ska initieras för att utveckla stadens reaktionsförmåga och möjliggöra samverkan med sociala rörelser (4.3.1). Förvaltningen bevakar dagligen sociala medier. Förvaltningen kan utveckla omvärldsbevakningen genom tydligare struktur för hur information från civilsamhället tas tillvara och kommuniceras. Till exempel kan samarbetet mellan förvaltningens medborgarvärdar, som rör sig i stadsdelsområdet, och kommunikationsfunktionen samarbeta tättare med lokal omvärldsbevakning.

Kommissionen föreslår att möjligheten att utse facilitatorer ska utredas, de ska underlätta dialogen mellan staden och sociala rörelser/nätverk i de fall en dialog är svår att få till stånd (4.3.2). Neutrala samtalsledare, så kallade facilitatorer kan vara en tillgång i dialog mellan förvaltning och sociala rörelser. De bör samordnas centralt för att säkerställa förtroende och neutralitet.

Kommissionen föreslår att etablerande av medborgardrivna mötesplatser ska stödjas, särskilt i socioekonomiskt utsatta områden (4.4.1). Förvaltningens mötesplatser är utformade utifrån målgrupper och lokala behov, de drivs i samverkan med externa aktörer. Förvaltningen ser att det finns möjligheter utveckla mötesplatserna ytterligare. Åtgärden kräver ett välfungerande samarbete mellan stadsdelsförvaltning, fackförvaltningar och lokala intressenter. Fackförvaltningarna kan involveras, till exempel genom att bidra med lokaler och medarbetare.

Kommissionen föreslår att kunskap om det lokala civilsamhället i Stockholms stads stadsdelsområden ska utvecklas (4.5.1). Arbetet för att ta fram ett lokalt utvecklingsprogram pågår. Initialt görs en kartläggning av stadsdelsområdets resurser och utmaningar. Kartläggningen inbegriper insamlade av statistik och dialoger med bland andra medarbetare och boende. Därefter görs en analys och förvaltningen identifierar vilka områden som ska prioriteras.

Delrapport - En skola där alla lyckas

Kommissionen föreslår att extern mentorsverksamhet för nyanlända ska etableras, som en pilot vid ett par grund- och gymnasieskolor, (6.4.4). Förvaltningen har prövat mentorskap via Svenska För Invandrare (SFI) på mötesplatsen Bibblerian. Förvaltningen är positiv till åtgärden och anser att den med fördel kan organiseras central i staden. Detta för att öka möjligheten till möten mellan invånare från olika stadsdelsområden.

Kommissionen föreslår att samverkansformerna med föräldrar och närsamhälle utvecklas vid grund- och gymnasieskolor med högt socioekonomisk index (6.5.1). Förvaltningen ser positivt på möjligheten att genom fortsatt samarbete med skolor i områden med högt socioekonomisk index ge barn och unga förutsättningar för bredare nätverk och minskad stigmatisering

Kommissionen föreslår att fler lokala Community Centers etableras (6.5.3). Förvaltningen har två kombinerade medborgarkontor och mötesplatser, Vita Villan och Bibblerian som möjligen kan utvecklas i linje med förslagen åtgärd. Åtgärden ställer höga krav på resurser och lokaler.

Delrapport - Från delad till enad stad

Kommissionen föreslår att områdesplaneringen samordnas med lokala utvecklingsprogram (6.2.1). Förvaltningen och stadsbyggnadskontoret samverkar kring det lokala utvecklingsprogrammet och Översiktsplanen. Samverkan ger kunskap och utvecklar både det lokala utvecklingsprogrammet.

Kungsholmen

Skrivelse saknas.

Norrmalm

Nämnden ställer sig bakom den problemformulering som kommissionen lyfter fram och är i huvudsak positiv till förslagen om åtgärder och rekommendationer. Det finns däremot en utmaning i att många av åtgärderna ska implementeras lokalt i samtliga fjorton stadsdelsnämnder. Nämnden föredrar att staden styr genom tydligt formulerade mål med fokus på resultat för målgruppen istället för att besluta om vilka funktioner som ska inrättas.

Delrapport: Stad i samverkan - Stockholms stad och civilsamhället

En rekommendation (åtgärd 4.1.1) är att inrätta en lotsfunktion som föreslås arbeta uppsökande gentemot civilsamhället, bland annat genom att underlätta nätverk, genomföra utbildningar och stödja metodutveckling. Förvaltningen har en rad etablerade kontakter med civilsamhället i befintliga kärnuppdrag, bland annat genom trygghets- och säkerhetsarbetet och i arbetet mot våld i nära relation, vilka sköts av nyckelfunktioner med expertkunskap om målgrupp och verksamhet. Det finns en utmaning för en mindre förvaltning att inrätta en lotsfunktion lokalt som skulle täcka in samtliga delar av civilsamhället. Förvaltningen ställer sig positiv till delrapportens ambitioner men anser att förslagen gällande utbildningar och metoder bör kunna utarbetas centralt. Därefter får respektive nämnd anpassa verktygen till lokala förutsättningar. Den strategiska samverkan med civilsamhället behöver fortsätta att utvecklas. Förvaltningen ställer sig positiv till rekommendationerna (4.2.1 - 4.2.2) att genom stadsövergripande riktlinjer och digitaliserad ansökningsprocess kvalitetssäkra och effektivisera hanteringen av föreningsbidrag. Förvaltningen ställer sig positiv till att stödet styrs mot verksamheter som på ett tydligt sätt bidrar till stadens vision om en hållbar, jämlik och demokratisk stad. Rekommendationen (4.3.1) att initiera en lokal omvärldsbevakning för att utveckla stadens reaktionsförmåga och möjliggöra tidig samverkan med sociala rörelser är viktig och förslagen är bra. Nämnden har en närvaro i sociala medier och kommunicerar löpande med invånarna i stadsdelsområdet. Den föreslagna kartläggningen av hur det lokala civilsamhället ser ut i stadsdelsområdet är nödvändig för att utveckla kunskapen om densamma. Förslaget om att utreda möjligheterna att utse facilitatorer för att underlätta dialogen mellan staden och sociala rörelser/nätverk (4.3.2) är bra och skulle med fördel kunna inrättas centralt för att säkerställa en samlad kunskap och ett högt förtroendekapital.

Delrapport: Från delad till enad stad – Översiktsplanering för social hållbarhet

Stockholms stad satsar på ett långsiktigt demokratiarbete för att nå målet om en jämlik och hållbar stad. Norrmalms stadsdelsnämnd arbetar med ta fram en lokal utvecklingsplan för att bidra till denna utveckling, vilken presenteras i sin helhet i samband med tertialrapport 2. Delrapporten lyfter fram att stadsplaneringen ska bidra till likvärdiga livsvillkor i hela staden, sociala perspektivet ska finnas med genom hela planprocessen och det lokala medskapandet ska stärkas. Nämnden ställer sig positiv till rekommendationen (6.2.1) att samordna områdesplaneringen med lokala utvecklingsprogrammet samt att använda sociala stadsrumsanalyser för att identifiera platser och samband med störst behov av utveckling. Norrmalms parkplan/Strategier för utveckling av parker och gröna gaturum, som antogs av stadsdelsnämnden i juni 2015, är ett viktigt planeringsunderlag för detta arbete.

Delrapport: En skola där alla ska lyckas

Åtgärdsförslagen till den första delrapporten om uppväxt och utbildning rör framförallt utbildningsnämnden. Förvaltningen ställer sig positiv till rekommendationen att staden samordnat och proaktivt informerar om mottagandet av nyanlända (6.4.2) för att minska risken för felaktig eller stigmatiserande information. Åtgärden att etablera extern mentorsverksamhet för nyanlända, som en pilot vid ett par grund- och gymnasieskolor, för att erbjuda ett bredare kontaktnät och bättre förutsättningar för integration ses som positivt och bör organiseras centralt i staden.

Rinkeby-Kista

Community Center och Community school

I delrapporten "En skola där alla ska lyckas" görs stadsdelsnämnderna huvudansvariga för att inrätta lokala Community Centers i syfte att öka delaktigheten i samhället. En sådan verksamhet kan t.ex. erbjuda aktiviteter, kurser, samverkansmöjligheter, samhällsinformation, föräldrautbildning, läsläsning och social samvaro. Förvaltningen planerar för att inrätta minst en Community Center under 2017 som kan vara fullt utvecklad under 2018. I sammanhanget kan nämnas att stadsdelsnämnden redan bedriver flera av de aktiviteter som kan ingå i ett Community Center, t.ex. svarar Medborgarkontoren och Familjehusen i Rinkeby och Husby för samhällsinformation respektive föräldrautbildning. Eftersom behovet av mötesplatser är stort planerar förvaltningen dessutom föreslå Rinkeby-Kista stadsdelsnämnd att, i samverkan med utbildningsnämnden, inrätta s.k. Community Schools i stadsdelsområdet. Community School är motsvarande verksamhet som Community Center, men bedrivs i skollokalerna istället för i särskilda lokaler. Härigenom används också outnyttjade lokalresurser som finns i skolfastigheter. Planeringen har nyligen inletts, varför någon budget ännu inte kan beräknas.

I delrapporterna ges inte stadsdelsnämnderna huvudansvaret för fler åtgärder. Däremot har dessa nämnder delansvar för, som högst, 17 åtgärder. Förvaltningen har dock ännu inte tillräckligt med information för att kunna beskriva hur nämnden kan bidra till dessa åtgärders genomförande. För stadsdelsnämndens räkning bifogas i bilaga korta referat av de åtgärder för vilka stadsdelsnämnderna har delansvar.

Skarpnäck

Kommissionen har nyligen presenterat fyra delrapporter, i vilka ett antal rekommendationer och åtgärdsförslag framförs. Stadsdelsnämnderna är delansvariga för genomförandet av vissa åtgärder och huvudansvarig för en åtgärd. Generellt sett bedömer Skarpnäcks stadsdelsförvaltning möjligheterna att bidra till åtgärdernas utförande som goda, men alla åtgärder kan inte genomföras inom ramen för befintlig budget. För att kunna bedöma hur stora behov av ytterligare resurser som krävs för att genomföra åtgärderna behövs dock mer detaljerad information om åtgärdernas innebörd och stadsdelsnämndens roll i genomförandet. Förvaltningen vill betona vikten av stabilitet i finansieringen för att kunna uppnå de resultat som åtgärderna syftar till, då de i många fall kräver ett långsiktigt arbete med att bygga upp samverkansformer och skapa tillit och förtroende hos invånare och samarbetspartners. Särskilt i de fall då åtgärderna innebär att hyreskontrakt för lokaler måste tecknas är långsiktighet i finansieringen en förutsättning.

I delrapporten "Stad i samverkan – Stockholms stad och civilsamhället" finns nio åtgärdsförslag för vilka stadsdelsnämnderna är delansvariga. Åtgärderna syftar till att stärka civilsamhället och samarbetet mellan dess aktörer och stadsdelen. Skarpnäcks stadsdelsförvaltning arbetar aktivt med olika former av samverkan med det civila samhället, bland annat genom att etablera ett gott samarbete med lokala föreningar och bedriva "community work". Under de kommande åren har förvaltningen för avsikt att genom olika satsningar utveckla detta arbete. Bland annat inleds under våren 2016 en satsning, i samarbete med studieförbundet Sensus, på att göra Skarpnäcks kulturhus mer tillgängligt för allmänheten och det civila samhällets aktörer, samt undersöka hur förvaltningen på olika sätt kan stötta dessa aktörer i sin verksamhet. Rapporten innehåller även två förslag gällande ansökan och fördelning av stadens bidrag till föreningsliv och civilsamhälle. Det ena förslaget är att ta fram stadsövergripande riktlinjer och det andra att digitalisera ansökningsprocessen och skapa "en väg in". Förvaltningen ställer sig positiv till dessa förslag.

I delrapporten "En skola där alla ska lyckas" finns ett åtgärdsförslag för vilket stadsdelsnämnderna är huvudansvariga – att etablera fler lokala Community Centers, vilket bör samordnas med stadsdelsnämndernas uppdrag om att inrätta fler medborgarkontor. Skarpnäcks stadsdelsförvaltning ser även en möjlighet till samordning med förslaget att etablera medborgardrivna mötesplatser som framförs i rapporten. Förvaltningen bedömer även att detta förslag ligger i linje med den pågående utvecklingen av verksamheten i Skarpnäcks kulturhus. Utöver detta finns åtgärdsförslag för vilka stadsdelsnämnderna är delansvariga. Två av förslagen berör mottagandet av nyanlända, de övriga förslagen är att utveckla samverkansformerna med föräldrar och närsamhälle vid skolor med högt socioekonomiskt index och att etablera studiecirkel i områden med socioekonomiskt ogynnsamma förutsättningar. Förvaltningen ställer sig positiv till dessa förslag och bedömer att de ligger i linje med pågående arbete.

I delrapporten "Från delad till enad stad – Översiktsplanering för social hållbarhet" finns nio åtgärdsförslag för vilka stadsdelsnämnderna är delansvariga. Förslagen syftar till att stärka den sociala hållbarheten i stadsutvecklingen och att samordna områdesplaneringen med de lokala utvecklingsprogram som stadsdelsnämnderna tar fram. Förvaltningen ställer sig positiv till dessa förslag.

Delrapporten "Allas rätt till kunskap – Kortutbildade i vuxenutbildning" innehåller inga åtgärder där stadsdelsnämnderna är huvud- eller delansvariga. Sammanfattningsvis ställer sig Skarpnäcks stadsdelsförvaltning överlag positiv till åtgärdsförslagen från den sociala hållbarhetskommisionen och ser fram emot att samarbeta med kommunstyrelsen och övriga aktörer i genomförandet av åtgärderna. Enligt förvaltningens erfarenhet är det viktigt att utformningen av insatser och modeller styrs lokalt för att passa såväl det lokala samhället som förvaltningens organisation och storlek.

Skärholmen

De nämnder som är delansvariga för åtgärder i Hållbarhetskommisionens rapporter ska beskriva sina förutsättningar för att bidra till åtgärdens genomförande utifrån nämndens ansvar och åtgärdens genomförbarhet. Nedan beskrivs åtgärder utifrån följande rapporter: "Från delad till enad stad - Översiktsplanering för social hållbarhet", "Uppväxt och utbildning. En skola där alla ska lyckas" samt "Stad i samverkan - Stockholm stad och civilsamhället".

4.1.1 Etablera lotsar för civilsamhället i stadsdelsnämnderna. Föreningssamordnare som har goda kontakter med civilsamhället kan lotsa rätt och genom exempelvis matchning få till stånd ett ökat engagemang i området och dialog med staden.

Förvaltningen planerar att anställa medborgarvärdar som genom bland annat uppsökande arbete når ut till våra medborgare. Långtidsberoende kvinnor och män inom ekonomiskt bistånd erbjuder information om samhället och hur det svenska samhället fungerar för att öka möjligheterna att bli självförsörjande. Informationsträffar har integrerats i ordinarie verksamhet och erbjuds två dagar i veckan både i grupp och enskilt. Information ges inom följande områden:

- Att försörja sig och integreras i Sverige
- Individens rättigheter och skyldigheter
- Demokrati
- Hälso- och sjukvård
- Studier och utbildning, samt
- Bostäder och boende

Målgruppen för sociala insatsgruppen (SIG) är ungdomar som avancerar i sin kriminalitet, ungdomar i riskzon att hamna i kriminell livsstil samt ungdomar som begår kriminella handlingar och befinner sig i kriminella nätverk. Arbetet bedrivs genom samarbete och gemensam planering mellan socialtjänst, polis och övriga aktörer. Arbetet i den sociala insatsgruppen har ett tydligt individfokus med målet att stärka ungdomen och dess nätverk.

4.1.2 Implementera ett utvecklingsprogram för aktörer inom det civila samhället

Information om individens rättigheter och skyldigheter ingår i utbildningen "Informationen om samhället" som förvaltningen erbjuder långtidsberoende inom ekonomiskt bistånd. Förvaltningen kommer i samverkan med andra aktörer att utreda möjligheterna och förutsättningarna till att initiera och bedriva utvecklingsprogram med olika civilsammansaktörer. Skärholmens ungdomsråd (UNGSK) fortsätter arbetet med att utveckla ungdomarnas möjlighet till inflytande och ökad organisering.

4.3.1 / 4.3.2 Omvärldsbevakning, tidig samverkan sociala rörelser och facilitatorer för att underlätta dialogen mellan staden och sociala nätverk/rörelser

Förvaltningen arbetar med att göra lokala överenskommelser med representanter ifrån civilsamhället för att förstärka samarbetet inom olika områden. Nu pågår ett arbete med att ta fram en överenskommelse för att öka samarbetet vid krissituationer. Det är viktigt att stärka förvaltningens nätverk och genom att lokala ambassadörer utbildas som stödjare i situationer när dialog är extra svårt. Föreningssamordnare och planerade medborgarvärdar kan vara resurser som underlättar dialogen mellan förvaltningen och sociala nätverk/rörelser. Genom att röra sig uppsökande i stadsdelen finns förhoppningen om att i tidigt skede fånga upp sådant som

engagerar våra medborgare. Inom varje verksamhetsområde sker en kontinuerlig omvärldsbevakning för att kunna ta del av aktuell forskning och nyheter inom respektive område. På övergripande nivå följer förvaltningen hur Skärholmens stadsdel syns i media.

4.4.1 Stödja etablerandet av medborgardrivna mötesplatser

Efter kulturnämndens beslut att samlingslokaler ska etableras i Skärholmen och Bredäng har arbetet tagit form. Förutom beslutet, har underlag använts från två undersökningar som genomfördes under 2015: Förvaltningens kartläggning av lediga lokaler som civilsamhället kan hyra av områdets fastighetsägare samt Riksorganisationen Folkets Hus och Parkers kartläggning av behovet av nya mötesplatser i Sverige, däribland Skärholmen. Förvaltningen, Kulturstrategiska avdelningen och Riksorganisationen Folkets Hus och Parker startade samarbetet i augusti 2015. Utgångspunkten i samarbetet är att ta tillvara människors kraft och ideella resurser att verka för sin hembygd och möjliggöra en möteplats med många olika aktörer, som förutom ett ökat kulturutbud bidrar till en interkulturell dialog som stärker tilliten emellan människor och mellan invånare och staden. Fokus i samarbetet handlar om att bilda en paraplyorganisation, en så kallad idéburen samfällighet som kan driva samlingslokalerna så att verksamheter och lokaler blir en långsiktig angelägenhet för områdets invånare. En projektledare genomförde en förstudie hösten 2015 där några lokaler har granskats med arkitekt. Skärholmens lokala föreningsliv, ca 120 av de föreningar som förvaltningen känner till, har kontaktats och/eller svarat på en enkät om lokalbehov, ekonomiska förutsättningar och vilken verksamhet de anser att Skärholmen behöver. En referensgrupp med ett 20-tal kulturentreprenörer från området har bildats. Resultatet av förstudien visade att ingen av de lediga lokalerna var tillräckligt intressanta till den hyreskostnad som förelåg. På kort sikt ska Skärholmens gymnasiums lokaler undersökas om dessa kan användas på kvällar och helger. Utbildningsförvaltningen har ställt sig positiva och har även i uppdrag från Kommunfullmäktige att undersöka möjligheten till att samutnyttja skollokaler. På lång sikt ska lokaler genom bostadsprojektet Fokus Skärholmen undersökas. Eftersom ett stort antal nya bostäder ska byggas krävs större service- och kulturutbud liksom fler mötesplatser.

Fjorton av de större riksförbunden med statliga medel har tillsammans med Kulturskolan, Biblioteket, Stadsteatern och Röda Korsets Folkhögskola träffats för att identifiera utmaningar och lista åtgärder inför att bilda en paraplyorganisation. I organisationen kan föreningar vara medlemmar och/eller vara med och driva samlingslokalerna. Folkets Hus och Parker har fått gruppens förtroende att söka ytterligare projektmedel 2016 för att tillsammans med alla aktörer bygga upp en paraplyorganisation. Inom paraplyorganisationen kan föreningar erbjudas utbildning inom exempelvis ekonomi, juridik, drift mm. När det finns ett konkret förslag på lokaler och förslag på en paraplyorganisation kommer Skärholmens lokala föreningar ta ställning till detta. Förhoppningen är att kunna börja i liten skala under hösten/vintern 2016-17.

4.4.3 Genomföra en bred översyn av hur tillgång till lokaler och mötesplatser för civilsamhället kan ökas

På kvällar och helger är förvaltningens lokaler på Bodholmsplan 2 tomma. Förvaltningen ser att medborgarkontoret och besöksrummen kan utnyttjas bättre med dess centrala placering i

stadsdelen. Den idéburna samfälligheten/paraplyorganisationen skulle kunna involveras på något sätt.

4.5.1 Utveckla kunskap om det lokala civilsamhället

För att utveckla kunskapen om det lokala civilsamhället är ett sätt att regelbundet göra en genomlysning av hur engagemanget ser ut lokalt. Då kan nya representanter för civilsamhället upptäckas, eventuella problem och positiva erfarenheter lyftas fram. Det kan ske på ungefär samma sätt som i förstudien till samlingslokaler.

4.5.2 Ta fram fördjupad empiri över hur engagemanget inom civilsamhället ser ut

I dag sker inte någon kontinuerlig forskning ifrån förvaltningens sida, främst används det material som fackförvaltningarna tar fram. Förvaltningen försöker också dra nytta av de erfarenheter som görs av lärosäten, exempelvis bedriver Ersta-Sköndal högskola forskning om civilsamhället. En viktig målsättning för den civilsamhällesforskning som bedrivs är att bidra till den internationella forskningsfronten när det gäller samspelet mellan stat, marknad, civilsamhälle, familj och individ, en annan att bidra med kunskaper om medborgarnas engagemang i en välfärdsstat som den svenska.

6.1.3 Satsa på profilprojekt för socialt hållbar stadsutveckling

Stadsdelsförvaltningen ser att en varierad bostadsutbyggnad tillsammans med andra strategiska satsningar och investeringar i Skärholmens stadsdelsnämndsområde är en möjliggörande faktor för att minska segregation och utanförskap. En blandning av upplåtelseformer, bostadsstorlek, service och lokaler är också en förutsättning för att stadsdelsnämndsområdet ska vara attraktivt samt stödja civil- och förenings- såväl som näringslivets utveckling. Ett omfattande stadsutvecklingsarbete pågår i området i och med projektet Fokus Skärholmen, och flera aktörer är redan involverade. Stadsdelsförvaltningen deltar i arbetet med Fokus Skärholmen och verkar för att satsningar och investeringar planeras utifrån ett lokalt perspektiv och i dialog med medborgare. Att satsa på Fokus Skärholmen som ett profilprojekt kan innebära ännu bättre samordning och framförallt mer personella resurser för att arbeta med innovativa lösningar och arbetssätt samt att sätta upp tydliga sociala målsättningar som möjliggör utvärdering. Framförallt kan stadsdelsförvaltningen bidra med lokalkunskap om förutsättningar och behov, kontaktvägar till föreningsliv och civilsamhälle, men också bidra till att metoder utvecklas för ökad delaktighet i planeringen. Stadsdelsförvaltningen kommer bland annat att ansöka om medel för att genomföra ett projekt inom ramen för Statens konstråds satsning "Konst händer" som ett led i att stärka demokratin genom delaktighet i ett specifikt projekt som genomförs av och med boende. Förvaltningen ser denna satsning som ett profilprojekt, och oavsett om medel beviljas eller inte kan tankarna och idéerna överföras till stadens egen satsning på profilering. Ett annat alternativ skulle kunna vara att det för området uppmuntras och utvecklas en matprofil. En sådan utveckling skulle också kunna ingå i stadens satsning på levande lokala centrum och i arbetet med det lokala utvecklingsprogrammet genom till exempel ett stöd för eget företagande riktat till utlandsfödda

kvinnor. Förvaltningen ser också att Sätmaskogens naturreservat är en resurs som kan nyttjas bättre och stärka områdets profil. Stadsdelsförvaltningen har med detta perspektiv i den förvaltningsövergripande planeringen, men genomför också egna projekt för bättre tillgänglighet till och innehåll inom reservatet. Under året kommer två av reservatets entréer att byggas om till att bli tydliga ingångar och mötesplatser.

6.2.1 Samordna områdesplanering med lokala utvecklingsprogram

Alla stadsdelsnämnder ska ta fram lokala utvecklingsprogram som baseras på en dialog med invånare och lokala aktörer samt en förstärkt samverkan inom Stockholms stad. Samtidigt ska stadsplaneringen i högre utsträckning ske genom områdesplanering där detaljplaner utvidgas för att fånga in större utbyggnadsområden. Att samordna områdesplaneringen med lokala utvecklingsprogram ska säkerställa att intentionerna i de lokala utvecklingsprogrammen avspeglas i den fysiska planeringen. Stadsdelsförvaltningen arbetar för att koppla samman det lokala utvecklingsprogrammet med den områdesplanering som är aktuell. Förvaltningen deltar redan idag i arbetsgrupper inom Fokus Skärholmen och för en tät dialog och lämnar samt utbyter information till/med berörda tekniska förvaltningar. Det handlar till exempel om underlag för trafikutredning, konsekvenser för barn, trygghetsperspektiv, hälsoperspektiv med mera. Förvaltningen är också delaktiga i planeringen och vidare i utförandet av den medborgardialog som kommer att genomföras med anledning av Fokus Skärholmen.

6.3.1 Utveckla modell för socialt värdeskapande analys (SVA)

Stadsbyggnadsnämnden har i uppdrag att i samråd med exploateringsnämnden och trafiknämnden utveckla sociala konsekvensanalyser, för att bland annat uppfylla folkhälsomålen. Därför föreslås en proaktiv analysmodell som syftar till socialt värdeskapande som är integrerad i hela planprocessen och inte bara syftar till att konsekvensbeskriva påverkan av planförslag. Modellen ska omfatta faser av inventering och beskrivning av befintliga värden och behov ur ett socialt perspektiv, förslag för att utveckla värdena genom stadsbyggnadsåtgärder samt konsekvensbedömning av hur planförslagen tar tillvara och utvecklar de sociala värdena. I rapporten föreslås att en pilotmodell för socialt värdeskapande analys (SVA) kan utvecklas till exempel inom ramen för satsningen Fokus Skärholmen. Förvaltningen kommer att kunna bidra till utvecklingen och genomförande av en sådan analys genom lokalkunskap om förutsättningar och behov, samt kontaktvägar till föreningsliv och civilsamhälle.

6.3.2 Använd sociala stadsrumsanalyser för att identifiera platser och samband med störst behov av utveckling

Genom att klargöra hur den byggd miljön är strukturerad och formad kan stadsbyggnadsförändringar identifieras som leder till förbättrade livsvillkor i olika delar av staden och ökad närhet till stadens resurser. Det handlar dels om att kartlägga skillnader i livsvillkor utifrån lokalagatans/stadsdelens perspektiv och dels om att identifiera var i rumsliga kopplingar/stråk behöver stärkas och barriärer mellan stadsdelar motverkas. Med hjälp av analyser som visar tyngdpunkter och stråks styrkor och svagheter utifrån ett stadsbyggnadsperspektiv (stadsform och markanvändning) kan prioriteringar göras om var behovet av investeringar är störst och när i tid

dessa bör ske. Analyserna kan också ge information för att styra vilken bostadstyp/storlek/upplåtelseform som bidrar till att öka diversitet och förutsättningar för en socioekonomiskt blandad befolkning lokalt. Stadsdelsförvaltningen deltar i framtagande av underlag för Fokus Skärholmen. Det handlar till exempel om underlag för trafikutredning, konsekvenser för barn, trygghetsperspektiv, hälsoperspektiv med mera. Förvaltningen ser att arbetet med sociala stadsrumsanalyser kan förbättras genom att arbetet följer en given mall för identifiering, prioritering och uppföljning, och förvaltningen kan bidra med underlag till en sådan analys.

6.4.2 Informera om nyanlända till stockholmarna

Förvaltningen för ut stadens information till tjänstepersoner genom interna kanaler. Förvaltningen hänvisar till den centrala information som finns på stadens hemsida för att få den senast uppdaterade informationen. Vid behov kan ytterligare informationsinsatser göras lokalt.

6.4.4 Etablera extern mentorsverksamhet för nyanlända, som en pilot vid ett par grundoch gymnasieskolor

Om någon av skolorna i stadsdelen blir pilot kommer förvaltningen, i de fall behov finns, att samarbeta med skolorna för att bidra till de nyanländas integration och samhällsförståelse.

6.5.1 Utveckla samverkansformerna med föräldrar och närsamhälle

Föreningssamordnaren har ett föräldranätverk som planerar föräldraträffar i angelägna frågor. Nätverket började som en matchning för att olika grupper skulle lära känna varandra och samarbeta och därefter har idéer om föräldraträffar startat, där en kort föreläsning inleder och därefter är det smågruppssamtal med reflektioner. Exempel på angelägna frågor som nätverket diskuterat är; hur kan föräldrar ge sina barn det bästa från olika hembygder, barn och internet, hälsa-kost och motion, barn-och ungas fritidsaktiviteter och att våga ta söka hjälp vid oro för radikalisering. För att nå fler och kanske nya grupper vill förvaltningen se över vilka andra tjänstepersoner som kommer i kontakt med och kan öka dialogen med boende i stadsdelen på ett naturligt sätt.

6.5.2 I samverkan med stadens centrala studieförbund, etablera studiecirklar

Stadsdelsförvaltningens samarbete med Folkets Hus och Parker och den blivande paraplyorganisationen som driver samlingslokaler i Skärholmen, medger ett flertal studiecirklar om föreningsdemokrati och föreningsekonomi. Därutöver förs samtal om studiecirklar via Studiefrämjandet med föräldraprogrammet "älskade Barn" som de arbetat fram med fokus på föräldraskap i migration.

6.5.3 Etablera fler lokala community center

Förvaltningen har ett mycket väl fungerande medborgarkontor centralt placerat i stadsdelen, och det blir kostsamt om vi etablerar medborgarkontor på fler platser i stadsdelen. Dock vill förvaltningen se över möjligheten att ha lokala medborgarkontor/platser som är mer mobila. Här vill vi använda våra medborgarvärdar tillsammans med våra samhällsvägledare. Förvaltningen kan se över hur förvaltningens lokaler kan användas på ett annat sätt genom mer medborgardrivna initiativ. Exempelvis är medborgarkontor och besöksrum tomma på kvällar och helger.

Spånga-Tensta

Skrivelse saknas.

Södermalm

Utifrån rapporten Skillnadernas Stockholm har Hållbarhetskommissionen tagit fram fyra delrapporter:

1. Stad i samverkan – Stockholms stad och civilsamhället
2. En skola där alla ska lyckas
3. Från delad till enad stad – Översiktsplanering för social hållbarhet
4. Allas rätt till kunskap – Kortutbildade och vuxenutbildning

I rapporterna beskrivs åtgärder som staden kan vidta i syfte att minska skillnader i livsvillkor. Enligt anvisningarna ska de nämnder som är delansvariga för åtgärder i kommissionens rapporter, beskriva sina förutsättningar för att bidra till åtgärdens genomförande utifrån nämndens ansvar och åtgärdens genomförbarhet. Södermalms stadsdelsnämnd ska inte vara ansvarig för någon åtgärd, men är delansvarig tillsammans med andra nämnder i några åtgärder. Delrapporten Allas rätt till kunskap – Kortutbildade och vuxenutbildning berör främst arbetsmarknadsnämnden och kommenteras därför inte. Överlag ställer sig förvaltningen bakom den problembild som rapporterna beskriver och ser samtidigt utmaningar i att implementera åtgärderna på samtliga 14 stadsdelsförvaltningar.

Delrapport 1: Stad i samverkan – Stockholms stad och civilsamhället

En rekommendation (4.1.1) är att inrätta en lotsfunktion som ska arbeta uppsökande gentemot civilsamhället, bland annat genom att underlätta nätverk och genomföra utbildningar. Förvaltningen har flera etablerade kontakter med civilsamhället, bland annat genom Söderandans trygghetsarbete, vilka sköts av nyckelfunktioner med expertkunskap om målgrupp och verksamhet. Det finns därför utmaningar i att inrätta en lotsfunktion som skulle täcka in samtliga delar av civilsamhället. Förvaltningen ställer sig positiv till delrapportens ambitioner gällande samverkan och anser att respektive nämnd bör utforma arbetet utifrån sina lokala förutsättningar.

Förvaltningen ställer sig positiv till att ta fram stadsövergripande riktlinjer för föreningsbidrag och en digitaliserad ansökningsprocess (4.2.1 - 4.2.2). Det kan öka rättssäkerheten effektiviteten i hantering

av bidragen. Förvaltningen vill understryka att det är viktigt det lokala inflytandet vid fördelning av bidrag finns kvar även i framtiden. Rekommendationen att initiera en lokal omvärldsbevakning för att utveckla stadens reaktionsförmåga och möjliggöra tidig samverkan med sociala rörelser (4.3.1) är viktig och förslagen är bra. Förslaget om att utreda möjligheterna att utse facilitatorer för att underlätta dialogen mellan staden och sociala rörelser/nätverk (4.3.2) är bra och skulle med fördel kunna inrättas centralt för att säkerställa en samlad kunskap och ett högt förtroendekapital. Förvaltningen är positiv till att förslaget att kartlägga det lokala civilsamhället i respektive stadsdelsområde (4.5.1) och att detta samordnas centralt.

Delrapport 2: En skola där alla ska lyckas

Åtgärdsförslagen i delrapporten rör framförallt utbildningsnämnden. Förvaltningen vill dock understryka att den är positiv till rekommendationen att staden samordnat informerar om mottagandet av nyanlända för att minska risken för felaktig eller stigmatiserande information (6.4.2) samt att denna typ av information behövs inom andra verksamheter än skolan. Åtgärden att etablera extern mentorsverksamhet för nyanlända, som en pilot vid ett par grundoch gymnasieskolor (6.4.4), ses som positivt.

Delrapport 3: Från delad till enad stad – Översiktsplanering för social hållbarhet

Förvaltningen är positiv till att samordna stadsbyggnadsnämndens områdesplanering med stadsdelsnämndernas lokala utvecklingsprogram (6.2.1).

Älvsjö

Kommissionen för ett socialt hållbart Stockholm har tagit fram fyra delrapporter inom de utvecklingsområden som kommissionen pekat ut: uppväxt och utbildning, arbete och försörjning, boende och stadsmiljö samt demokrati och trygghet. Delrapporterna innehåller rekommendationer och åtgärder som staden kan vidta för att främja en socialt hållbar utveckling.

Delrapport: En skola där alla ska lyckas

Åtgärdsförslagen till den första delrapporten rör framförallt utbildningsnämnden. Nämnden ställer sig positiv till rekommendationen att staden centralt samordnar informationen om nyanlända för att undvika felaktig och stigmatiserande information. Idag har staden centralt samordnat detta genom att ta fram en vägledning för kommunikation kring stadens arbete med flyktingar och nyanlända. Rapporten lyfter även fram ett behov av fler community centers i staden. Älvsjö har idag ett medborgarkontor som erbjuder information och stöd till invånarna. Idag anordnas föräldrautbildningar i medborgarkontoret och Älvsjö bibliotek ligger också i anslutning till kontoret.

Delrapport: Allas rätt till kunskap - kortutbildade och vuxenutbildning

Rekommendationer och åtgärder berör bara arbetsmarknadsnämnden.

Delrapport: Från delad till enad stad - Översiktsplanering för social hållbarhet

Förslaget i rapporten att samordna områdesplaneringen med lokala utvecklingsprogram stöds av stadsdelsnämnden. I budgeten för 2016 lyfter kommunfullmäktige fram behovet av att

stadsplaneringen i högre utsträckning ska ske genom områdesplanering, och denna håller nu på att utarbetas inom stadsbyggnadskontoret. Samtidigt arbetar Älvsjö stadsdelsförvaltning med att ta fram ett lokalt utvecklingsprogram och det är lämpligt att det samordnas med stadsbyggnadskontorets planer. Rapporten lyfter även fram behovet av att utveckla verktyg som styr stadsplaneringen mot en jämlik och sammanhållen stad. Ett verktyg kallas social stadsrumsanalys, och det ska identifiera behov av stadsbyggnadsförändringar som leder till förbättrade livsvillkor i olika delar av staden. Rekommendationen handlar om att arbetet med stadens "tyngdpunkter" och "urbana stråk" behöver bli mer socialt åtgärdsinriktat. Älvsjö är en av ytterstadens tyngdpunkter och i förslaget till ny översiktsplan är Älvsjövägen, Folkparksvägen och Vantörsvägen föreslagna som urbana stråk. Älvsjö tillhör inte de prioriterade stadsdelsområdena för åtgärder, men även här anser förvaltningen att det behövs en analys av hur en socioekonomiskt mer blandad befolkning kan uppnås lokalt.

Delrapport: En stad i samverkan - Stockholms stad och civilsamhället

Enligt rapporten är samhällsengagemanget under förändring. Istället för konventionellt föreningsliv växer rörelser som är fokuserade på enstaka frågor fram. Kommissionen föreslår att en lotsfunktion inrättas vars huvuduppgift skulle vara att fungera uppsökande och fånga upp initiativ från civila samhället. Stadsdelsnämnden ser positivt på förslaget med lokala lotsar förutsatt att centrala medel för detta skulle tilldelas. Älvsjö har idag ett medborgarkontor dit invånare kan vända sig med frågor om bland annat föreningar men har inte idag resurser att utvidga samhällsvägladarnas uppdrag. Nämnden ser även positivt på att staden centralt skulle arbeta med utbildningar och metoder för att förbättra civila samhällets möjligheter till påverkan. Nämnden ser även att uppdragen om fördjupad kunskap om det civila samhället samt en kartläggning av hur det ser ut på den lokala nivån är uppdrag som skulle passa lotsarna. I staden pågår ett arbete för att utveckla och samordna processen med föreningsbidrag. Kommissionen pekar på behovet att kvalitetssäkra och effektivisera hanteringen av föreningsbidrag och att det är angeläget med ett rättvist bemötande/bedömning oavsett vilken förvaltning man kommer i kontakt med. Stadsdelsnämnden ställer sig positiv till att stadsövergripande riktlinjer för stadsdelarna tas och förespråkar ett generellt grundstöd som kombineras med krav på en viss inriktning för att få stöd. Stadsdelsnämnden ser fram emot en digitalisering av handläggningen av föreningsbidrag samt att ett gemensamt föreningsregister upprättas. Kommissionen lyfter även fram i sin rapport att staden behöver förbättra sin reaktionsförmåga då plötsliga situationer uppstår. Förvaltningen har en mediebevakning men som innebär en dags fördröjning. Förvaltningen finns även på Facebook, men har inte möjligheter att bevaka allt som pågår. Staden skulle gemensamt kunna upphandla mediebevakning så att alla har samma möjligheter att bevaka och förbättra stadens reaktionsförmåga. Nämnden ser positivt på att staden utvecklar kanalerna och är proaktiv för att fort informera invånarna om viktiga upplysningar.

Östermalm

Hållbarhetskommisionens rekommendationer och åtgärder Stockholms stads kommission för ett socialt hållbart Stockholm har i uppdrag att analysera skillnader i livsvillkor i kommunen och föreslå åtgärder för att minska dessa skillnader. Kommissionens arbete utgår från inriktningsmålen om ett Stockholm som håller samman, och ett demokratiskt hållbart Stockholm. Stadsdelsnämnden är delansvarig för åtgärder i kommissionens rapport Stad i Samverkan, Stockholms stad och civilsamhället (bilägges detta ärende), och ska beskriva sina förutsättningar för att bidra till

åtgärdernas genomförande utifrån nämndens ansvar och åtgärdens genomförbarhet. En uppdelning ska göras i åtgärder som nämnden arbetar vidare med inom ramen för budget 2016, åtgärder inför budget 2017 och eventuella åtgärder med längre planeringshorisont. Nämnderna ska redovisa grunderna för sina prioriteringar.

De åtgärder stadsdelsnämnderna är delansvariga för, tillsammans med kommunstyrelsen är följande :

4.1.1 Åtgärd: Etablera lotsar för civilsamhället i stadsdelsnämnderna.

4.1.2 Åtgärd: Implementera ett utvecklingsprogram för aktörer inom det civila samhället

4.2.1 Åtgärd: Ta fram stadsövergripande riktlinjer för hur Stockholms stad fördelar bidrag till civilsamhället

4.2.2 Åtgärd: Digitalisera ansökningsprocessen för föreningsbidrag och skapa "en väg in".

4.3.1 Åtgärd: Initiera lokal omvärldsbevakning för att utveckla stadens reaktionsförmåga och möjliggöra tidig samverkan med sociala rörelser.

4.3.2 Åtgärd: Utred möjligheten att utse facilitatorer som kan underlätta dialogen mellan staden och sociala rörelser/nätverk i de fall en dialog är svår att få till stånd

4.4.1 Åtgärd: Stöd etablerandet av medborgardrivna mötesplatser, särskilt i socioekonomiskt utsatta områden.

4.5.1 Åtgärd: Utveckla kunskap om det lokala civilsamhället i Stockholms stads stadsdelsområden.

Kommentar: Förvaltningen har utarbetat nya lokala riktlinjer för föreningsbidrag, vilka bör gälla i avvaktan på att stadsgemensamma sådana tas fram. Förvaltningen avser att återkomma om övriga punkter i Lokalt utvecklingsprogram, vilket redovisas i samband med tertialrapport 2. Ett arbete har påbörjats med att analysera nuläge och trender i stadsdelsområdet. Utifrån analyser av relevant statistik, material från dialoger med medborgare, medborgarförslag samt samtal med andra berörda aktörer i stadsdelsområdet, ska förvaltningen i tertialrapport 1 redovisa vilka geografiska och/eller tematiska prioriteringar nämnden föreslås göra i sitt Lokala utvecklingsprogram.